

ETIK AZONNAL... Springfield, Ill.



SZABADSÁG LIBERTY

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY DEC 29 1919



The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csalaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californai Magyar Farmer.

A legelső és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

NO. 303. SZAM.

HARMINGADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombathely, 1919. december 27.

THIRTIETH YEAR.

EGYES SZAM ARA 2 CENT.

GYORS SEGÍTSÉG MENTHETI MEG EGÉSZ EURÓPÁT

Az amerikai vezérkari főnök szerint a szövetségeseknek segíteni kell szerezésénél Németországon.

Egységessé szervezette van szükség egy Hoover-féle személyiség vezetésénél.

WASHINGTON, dec. 25. — Tasker H. Bliss tábornok, volt vezérkari főnök és Amerika képviselője a párisi legfelsőbb tanácsban, ma érdekes kijelentéseket tett az uszágirók előtt. Szerinte Németország sorsa annyira befolyásolja egész Európa sorsát, hogy az európai országoknak saját érdekében segíteni kell Németországot, hogy ez állandó kormányzatot állítson fel.

A jelenlegi európai nyugtalanítás fő oka a kedvezőtlen gazdasági viszonyoknak keresendők, amelyeket azonban gyorsan meg lehet javítani, ha erre a célra Európa-közgazdaságát egységes alapú szervezik meg.

A tábornok szerint az összes szükségleteknek és nyersanyagoknak egy ember vezetésére kellene kerülnök, akinek segítségére lenne egy másik ember, aki viszont az anyagoknak szétosztására ügyelne fel.

Az a személyiség, aki az anyagok elosztására felügyel, egy Herbert C. Hooverhez hasonló személy kell, hogy legyen. Az illető közös raktárba helyezhetné nemcsak az összes gabonakészletet, hanem egyben a szén, kőolajat, ásványokat és vasuti felszerelési cikkeket is. Az ilyen intézkedés, Bliss tábornok szerint, megszüntetné az engedelmességet, erősítené a bizalmat és megerősítené a kormányzatot.

Ebbe az egységesbe Németországot is feltétlenül be kellene vonni, mert ha őt kihágnák, az olyan elégedetlenséget szüntené, amely éreztetné hatását Európa többi részében is.

A tábornok nem lát lehetőséget arra, hogy Oroszországot is bevezessék ebbe az egységesbe, azonban, szerinte, ha a jelenlegi orosz kormány, mondjuk, harminc napig kimutatná azt, hogy tisztességesen akar eljárni a többi kornnyalakkal, amikor a szétosztásnál Oroszországot is tekintetbe lehetne venni.

TAGADNAK A Bányatulajdonosok

Az illinois bányatulajdonosok kijelentik, hogy a szén árát nem befeléles miatt emelték fel.

CHICAGO, dec. 25. — Az illinois szénbányatulajdonosok tegnap itt felhívtak az azt a kijelentést tették, hogy a kisváltás eladásban a szén, tonnájának árát nem azért emelték fel harminc és harmincöt centtel, mert a bányásztrájk idején az a bányatulajdonosok kénytelenek voltak, a béke érdekében, garantálni a bányászoknak a béremelését.

Az illinois bányatulajdonosok szervezeteinek elnöke annak a reményének, adott kifejezést, hogy a jövőben hasonló ár-emelkedés fog majd bekövetkezni.

WASHINGTON, dec. 25. — Wilson elnök megíjvott küldött egy bizottság tagjainak, amelyből azt várja, hogy a szénárakat megállapítsák az árakat és a szénárakat megállapítsák az árakat és a szénárakat megállapítsák az árakat.

WASHINGTON, dec. 25. — Wilson elnök megíjvott küldött egy bizottság tagjainak, amelyből azt várja, hogy a szénárakat megállapítsák az árakat és a szénárakat megállapítsák az árakat.

WASHINGTON, dec. 25. — Wilson elnök megíjvott küldött egy bizottság tagjainak, amelyből azt várja, hogy a szénárakat megállapítsák az árakat és a szénárakat megállapítsák az árakat.

WASHINGTON, dec. 25. — Wilson elnök megíjvott küldött egy bizottság tagjainak, amelyből azt várja, hogy a szénárakat megállapítsák az árakat és a szénárakat megállapítsák az árakat.

WASHINGTON, dec. 25. — Wilson elnök megíjvott küldött egy bizottság tagjainak, amelyből azt várja, hogy a szénárakat megállapítsák az árakat és a szénárakat megállapítsák az árakat.

Bucsut mondanak mindörökre a vöröseknél



BESZÁLLÁS A "BULFORD" GOZOSON.

Az amerikai sajtó fotográfusai megörökítették azt a jelenetet, amikor utoljára távoztak az Egyesült Államok fölött a bolshevik eszmék legvadabb szószólói. Míg a nyílt-tengeren sülk vörös rakományával a Bulford, mely az első hajó az Egyesült Államok születte óta, amely alkalmatlan idegeneket tomonesen toloncolt vissza Európába. Az eddigi gyakorlat szerint az a gozós vrté vissza az alkalmatlan idegeneket, amelyek hozta, a Bulford azonban az Egyesült Államok kormányának gozose és a kormány fizeti a "hajójeget" mindegyik város utasát. A nagyszajú, öröké igató vöröseket távozását nagy örömmel vette tudomásul az Egyesült Államok nepe és senki sem lát "erőszakot" a kormány cselekedetében.

A VASUTASOKNAK ÚJ ZEPELINEK BÉRRENDEZÉSE

Washingtonban azt hiszik, hogy az igazságügyi miniszter nyilatkozata után a vasutasok ismét követelni fogják a béremelést.

WASHINGTON, dec. 25. — Az orosz hivatalos Washington meg van győződve arról, hogy a vasutasok ismétellen szorgalmazzák a bérbeneléseket.

A Mitchell Palmer igazságügyi miniszter tudvalevően hivatalos jelentést tett azokról az eredményekről, amelyeket a kormány az árak lecsökkentésére irányuló kampány során elért és a melynek adatai alapján a vasutasok meg vannak győződve arról, hogy jogosan követelhetik a béremelést.

Az igazságügyi miniszter, ama kijelentését, hogy az árak érték a téteppontot és hogy a jövő év elején nagyobb árésések várhatóak egyáltalán nem nyugtatja meg a vasutasokat.

Hines vasuti főigazgató a múlt héten arra kérte a vasutasokat, hogy várjanak a követeléseikkel addig, amíg az igazságügyi miniszter elkészíti a jelentését, amire ezek azt felelték, hogy hajlandók ugyan várni egy rövid ideig, azonban hogy nem elégszenek meg valami elvont jelentéssel, hanem tényleges eredményt is akarnak látni.

A vasutasok nézete szerint elév lojalítás voltak akkor, a mikor az elnök kérelmére augusztus 25-ike óta várnak a követeléseikkel és várják az árak esését.

Ezen a napon a vasutasok a követeléseiket közvetlenül az elnökhöz terjesztették, amire az elnök azt felelte, hogy az esetben ha a kormányban az árak lecsökkentésére irányuló kampány sikerrel nem járna, ő maga fogja a lépéseket megtenni arra, hogy a vasutasoknak bérét rendezzék, mégpedig tekintet nélkül arra, hogy a vasutak szövetségi vagy magán kezelésben lesznek-e.

Igen valószínű, hogy a vasuti főigazgató a napokban ismét értekezni fog a vasutasokkal.

LONDON, dec. 25. — Petrula generálisnak, az Ukrajnában harcoló bolshevik-ellenes hadvezérnek seregét az orosz szovjet hadsereg bekerítette Kíev közelében. Ezt a hírt szikratávírtban küldték Moszkvából.

LONDON, dec. 25. — Petrula generálisnak, az Ukrajnában harcoló bolshevik-ellenes hadvezérnek seregét az orosz szovjet hadsereg bekerítette Kíev közelében. Ezt a hírt szikratávírtban küldték Moszkvából.

LONDON, dec. 25. — Petrula generálisnak, az Ukrajnában harcoló bolshevik-ellenes hadvezérnek seregét az orosz szovjet hadsereg bekerítette Kíev közelében. Ezt a hírt szikratávírtban küldték Moszkvából.

LONDON, dec. 25. — Petrula generálisnak, az Ukrajnában harcoló bolshevik-ellenes hadvezérnek seregét az orosz szovjet hadsereg bekerítette Kíev közelében. Ezt a hírt szikratávírtban küldték Moszkvából.

ÚJ EGYEZSÉGET MÁR KÉSZITIK A VÁDIRATOT A CSÁSZÁR ELLEN

King, utahi demokrata szenátor hamarosan javaslatot fog a dologban a kongresszus elé terjeszteni.

Hitchcock szenátor nem nagyon bízik a javaslat sikerében.

Mint Washingtonból írják, a kongresszusnak január ötödikén leendő megnyitása után hamarosan javaslat fog tárgyalásra kerülni, mégpedig kompromisszumos javaslat, a békeszerződés dologban. A javaslat King utahi demokrata szenátor készíti, aki támogatja egyrészt a Lodge-féle fenntartásoknak és a maga részéről is beajánlotta egy fenntartást, amely meg a Lodge-nál is erősebb volt. Ez a fenntartás a békeszerződésnek munkás dolgokkal foglalkozó intézkedésére vonatkozott, amelyeket, ami az Egyesült Államokot illeti, King szenátor ki akart küszöbölteni a békeszerződésből.

King kijelentése szerint, olyan módokat kell dolgozni, amelyek hivatalos lesznek, kiképzési ügyeket, akik ellenzik a békeszerződés beiképzését, mint azokat, akik ellene vannak a Lodge-féle fenntartásoknak. King szerint a javaslat már a napokban nyilvánosság alá kerül.

King a Lodge-féle fenntartásokat vette alapul és azokon kisebb változtatásokat eszközölt. A tízedik fejezetet illetően nem nagy a változtatás, azonban King szerint mégis ki fogja egyenlíteni az ellentéteket. Előzőleg a szenátor Hitchcock szenátorral is értekezett.

Hitchcock szenátor viszont nem fogja fel a dolgot olyan optimistikusan mint King kollegája, a javaslat szerzője. Mint Hitchcock mondotta, ő le akarta beszélni Kinget a javaslat előterjesztéséről, mert szerinte a kompromisszumos javaslatnak azoknak a republikánusoknak a részéről kell jönni, a kik' enyhébb változtatásokat akarnak a szerződésben.

Amerongenből jelentik: A volt trónörökös látogatása ezzel van összefüggésben.

Londonból írják: Az igazságügyi minisztérium főtisztviselői a napokban a volt császár elleni vádirat dologban hosszabb tárgyalásokat folytattak a francia és belga magasabb rangú igazságügyi tisztviselőkkel. Hír szerint már elő is készítették a volt császár elleni bünyűdí tárgyalást és megszerkesztették a vádiratot.

Hágából jelentik: A félhivatalos Neerland Correspondence Bureau jelentése szerint nem igaz az a hír, amely az egyik brüsszeli lapban látott napvilágot és amely szerint a hollandi kormány már eleve hivatalosan kijelentette volna, a szövetségesek előtt, hogy nem hajlandó a német császárt kiadni, ha a szövetségesek a kiadást kéri meg.

Az egyik Hágából jött hír szerint, Amerongenben Karácsony napján és után a Hohenzollernek nagy családi tanácskozása fog folyni. A volt trónörökös meglátogatja az apját a Bentinck kastélyban, azonban a látogatásnak mint mondják, nemcsak a fiai szeretet az oka. Igen valószínű, hogy a tanácskozás igen messzeható határokat fognak hozni a volt császár meginduló bünyűdível kapcsolatban.

Amerongenből jelentik: A volt német trónörökös Karácsony estéjén indult el Amerongen felé az atyjának látogatására. A hollandi hivatalos körkörös szerint a látogatás egyik fő oka az, hogy a volt trónörökös kibéküljön az apjával.

A császár részére a karácsonyfa már a múlt héten megvásárolták és igen sok ajándék érkezett a számára Németország minden részéből. Frigyes Vilmos trónörökös Vieringenben szombaton karácsonyfa állíttatott fel harminc német gyerek részére és ajándékok osztogatott ki közöttük.

NOVEKSZIK A PALINKA-KIVITEL. Kentuckyból harmincezer hordó palinkát szállítottak el kivitel célra.

LOUISVILLE, KY., dec. 25. — A palinkafőzők igyekeznek a portékájukon túlnadni, mielőtt a szövetségi szárazsági törvény letbe lépne 1920. január tizenhatodikán. Ennek következtében siettek a palinka exportálására, amelyet a törvény számukra megenged.

Az itt kiadott jelentés szerint huszonegyedikén reggel harmincezer hordó palinkát szállítottak el kivitel céljára. A palinka egy-pittsburghi és a három louisvillei cégnek a tulajdonát képezte. A palinkát Philadelphiába szállították, ahonnan Európába viszik. Értékét hétfemillió dollárra becsülik.

LISSZABON, Portugália, dec. 25. — Egy leányiskolában nyolc használatra kész bombát és tizenhat készült találtak Lisszabonban.

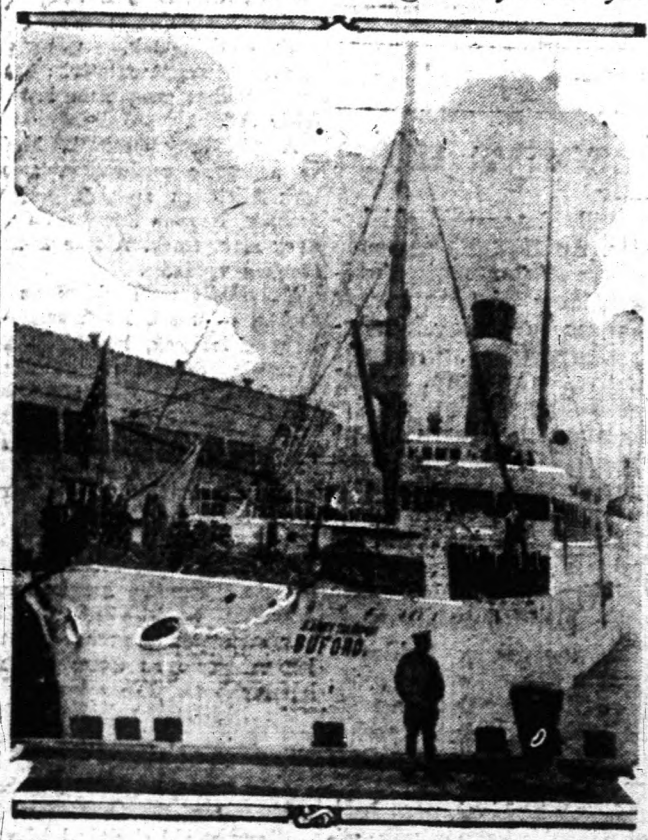
BOMBAGYAR A LEANY-ISKOLÁBAN. Nyolc kész bombát és tizenhat készült találtak Lisszabonban.

LISSZABON, Portugália, dec. 25. — Egy leányiskolában nyolc használatra kész bombát és tizenhat készült találtak Lisszabonban.

LISSZABON, Portugália, dec. 25. — Egy leányiskolában nyolc használatra kész bombát és tizenhat készült találtak Lisszabonban.

LISSZABON, Portugália, dec. 25. — Egy leányiskolában nyolc használatra kész bombát és tizenhat készült találtak Lisszabonban.

Vöröseknél "bárkaja" az ígért föld felé



U. S. S. BULFORD.

249 "nem kívánatos idegent" szállít az Ocean tulsó oldalára a Bulford nevű amerikai csapatszolgáltató hajó. Az utasok valamennyien kényszerültek felülvezni a hajó utat, mert annak rendje és módja szerint, kifutottak őket az Egyesült Államokból. A 249 idegen mind Oroszországból érkezett. Amerikába, és egyetlen foglalkozásuk abban állott, hogy a legszűkebb radikkális elveket hirdesse, a jelenlegi kormányzat erőszakos megdöntésénél fogva. A város országba, amelyről azt hírtették, hogy a világ legboldogabb és legszabadabb országa, mégis kezdetlétől tiltakoztak az ellen, hogy odaszállítsák őket.

EL PASO, dec. 25. — Az egyik mexio, elvű újság szerint Pueblában, a lázadás vádját fogják emelni Williams O. Jenkins ottani amerikai konzul ügyvivő ellen, azért, mert állítólag fegyvereket és muniókat juttatott azoknak a banditáknak kezébe, akik őt elfogták.

Ugyane lap pueblai tudósítója szerint több indián tanu azt vallotta, hogy Jenkins a saját váltásdíjja fejében adta a fegyvereket és a muniókat a banditáknak.

WASHINGTON, dec. 25. — Az Egyesült Államok külügyminisztériuma újból betiltotta a fegyvereknek és munióknak a Mexicoba való szállítását.

MEXICO CITY, dec. 25. — Az itteni Temátsi tanács tegnap ülésén javaslatot hoztak, amelyben tiltakoznak az amerikai Childood Conservation League emberbaráti ügypénz felbevitelével szemben.

Az újabb béremelés híre szerint egyik részlete Ford nagy terveinek, amelyek célja az, hogy egy milliárd dolláros szervezet létesítsen s azt a világ minden részében elterjessze.

Ha valami váratlan be nem következik, a Ford-féle érdekesség minden egyes részvény Fordnak és fiának kezében lesz. A munkabéremelését egységesül a Ford-féle árték árát le fogják szállítani, de csak annak, hogy a társaság már ma is alig tud eleget tenni a megrendeléseknek.

A gyár hetvenöt millió adóssága a jövő nyárra már teljesen le lesz fizetve és ilyképpen Ford megvalósíthatja régi tervét, vagyis azt, hogy a profitot felemelt munkabérekben és a gyártmány árának leszállításában visszajárja.

WASHINGTON, dec. 25. — Az Egyesült Államok külügyminisztériuma újból betiltotta a fegyvereknek és munióknak a Mexicoba való szállítását.

MEXICO CITY, dec. 25. — Az itteni Temátsi tanács tegnap ülésén javaslatot hoztak, amelyben tiltakoznak az amerikai Childood Conservation League emberbaráti ügypénz felbevitelével szemben.

Az újabb béremelés híre szerint egyik részlete Ford nagy terveinek, amelyek célja az, hogy egy milliárd dolláros szervezet létesítsen s azt a világ minden részében elterjessze.

Ha valami váratlan be nem következik, a Ford-féle érdekesség minden egyes részvény Fordnak és fiának kezében lesz. A munkabéremelését egységesül a Ford-féle árték árát le fogják szállítani, de csak annak, hogy a társaság már ma is alig tud eleget tenni a megrendeléseknek.

A gyár hetvenöt millió adóssága a jövő nyárra már teljesen le lesz fizetve és ilyképpen Ford megvalósíthatja régi tervét, vagyis azt, hogy a profitot felemelt munkabérekben és a gyártmány árának leszállításában visszajárja.

WASHINGTON, dec. 25. — Az Egyesült Államok külügyminisztériuma újból betiltotta a fegyvereknek és munióknak a Mexicoba való szállítását.

VISSZAKAPJÁK A VÁLLALATAIKAT A VASUTAK URAI

Wilson elnök ebben a dologban hivatalos kiáltványt bocsájított ki a kormány szándékáról.

Az eredeti tervet a törvényhozás intézkedése tette lehetetlenné.

WASHINGTON, dec. 25. — A vasutvonalak visszaadása dologban Wilson elnök tegnap este hivatalos kiáltványt bocsájított ki, kijelentve azt, hogy a kormány a vasuti vonalakat 1920 március elején adja vissza a tulajdonosoknak.

Előzőleg az elnök tudvalevően arról értesítette a kongresszust, hogy a vasutvonalakat a kormány már január elején visszaadja, azonban megváltoztatta az eredeti tervet, azt, hogy időt engedjen a kongresszusnak az egész amerikai vasuti közlekedési rendszer új szervezéséhez szükséges törvényhozási intézkedések megtételére.

A törvényhozás mindkét háza tudvalevően törvényeket hozott már ebben a kérdésben. A képviselőház az Esch-féle törvényt, míg a szenátus a Cummins-féle javaslatot fogadta el. A két javaslat közötti ellentéteket a kongresszus két házának karendelt bizottságai közös konferencián osztalgatják el. Ugy Cummins szenátor, mint Esch képviselő bíznak abban, hogy a vasuti törvény még március elején előtérre kerül.

Az elnök kiáltványának kibocsájítása után Tumulty elnöki titkár kiűző nyilatkozatban okolta meg az elnök határozott intézkedését. Tumulty nyilatkozata így hangzik:

"A jelen körülmények között, amikor az e dologban hozandó törvényhozási intézkedések körül a kongresszus két háza egymással meg nem egyezett, a köz érdekében szükséges az, hogy egy bizonyos határidő teljen el, a kiáltvány kiadása és a vasutvonalak tényleges visszaadása között. Az elnök arról értesült, hogy a vasuti és az express kompániák ninesenek megszervezése arra, hogy az üzleteiket január elején átvegyék és ha ez megtörténik, nehéz pénzügyi és jogi bonyodalmak állnának elő.

A vasuti és express kompániák idő kell amax előkészületek megtételére, amelyek szükségesek arra, hogy az üzleteiket a saját részvényesek igazgatóik és tisztviselőik vezetés alatt folytathassák. Ezért a tényleges visszaadás március elején dőben történik meg.

WASHINGTON, dec. 25. — Az Egyesült Államok külügyminisztériuma újból betiltotta a fegyvereknek és munióknak a Mexicoba való szállítását.

MEXICO CITY, dec. 25. — Az itteni Temátsi tanács tegnap ülésén javaslatot hoztak, amelyben tiltakoznak az amerikai Childood Conservation League emberbaráti ügypénz felbevitelével szemben.

Az újabb béremelés híre szerint egyik részlete Ford nagy terveinek, amelyek célja az, hogy egy milliárd dolláros szervezet létesítsen s azt a világ minden részében elterjessze.

Ha valami váratlan be nem következik, a Ford-féle érdekesség minden egyes részvény Fordnak és fiának kezében lesz. A munkabéremelését egységesül a Ford-féle árték árát le fogják szállítani, de csak annak, hogy a társaság már ma is alig tud eleget tenni a megrendeléseknek.

A gyár hetvenöt millió adóssága a jövő nyárra már teljesen le lesz fizetve és ilyképpen Ford megvalósíthatja régi tervét, vagyis azt, hogy a profitot felemelt munkabérekben és a gyártmány árának leszállításában visszajárja.

WASHINGTON, dec. 25. — Az Egyesült Államok külügyminisztériuma újból betiltotta a fegyvereknek és munióknak a Mexicoba való szállítását.

MEXICO CITY, dec. 25. — Az itteni Temátsi tanács tegnap ülésén javaslatot hoztak, amelyben tiltakoznak az amerikai Childood Conservation League emberbaráti ügypénz felbevitelével szemben.

Az újabb béremelés híre szerint egyik részlete Ford nagy terveinek, amelyek célja az, hogy egy milliárd dolláros szervezet létesítsen s azt a világ minden részében elterjessze.

Ha valami váratlan be nem következik, a Ford-féle érdekesség minden egyes részvény Fordnak és fiának kezében lesz. A munkabéremelését egységesül a Ford-féle árték árát le fogják szállítani, de csak annak, hogy a társaság már ma is alig tud eleget tenni a megrendeléseknek.

A gyár hetvenöt millió adóssága a jövő nyárra már teljesen le lesz fizetve és ilyképpen Ford megvalósíthatja régi tervét, vagyis azt, hogy a profitot felemelt munkabérekben és a gyártmány árának leszállításában visszajárja.

WASHINGTON, dec. 25. — Az Egyesült Államok külügyminisztériuma újból betiltotta a fegyvereknek és munióknak a Mexicoba való szállítását.

MEXICO CITY, dec. 25. — Az itteni Temátsi tanács tegnap ülésén javaslatot hoztak, amelyben tiltakoznak az amerikai Childood Conservation League emberbaráti ügypénz felbevitelével szemben.

Az újabb béremelés híre szerint egyik részlete Ford nagy terveinek, amelyek célja az, hogy egy milliárd dolláros szervezet létesítsen s azt a világ minden részében elterjessze.

száz milliót ad J. D. Rockefeller JÓTEKONY CÉLRA

Az adományozott összeget megosztja a nevelési tanács és a Rockefeller alapítvány között.

Rockefeller eddig négyszázötven millió dollárt adományozott.

NEW YORK, dec. 25. — John D. Rockefeller tegnap száz millió dolláros karácsonyi ajándékot adott az emberiségnek.

A becslesek szerint Rockefeller eddigi összes adományai megközelítik a négyszázötven millió dollárt.

Az adomány első részét illetően az adományozó a nevelési tanács belátására bízta azt, hogy kiválassza azokat az egyetemeket és azokat a tanárokat, amelyek, illetve akik az adományból részesülnek.

Az adomány másik részét ugyanilyen feltétel mellett juttatta Rockefeller az alapítványának, megoldva azzal, hogy az esetben, ha annak egy része Kanadának adatik, közegészségügyi célokra, ez az ő tetszésével találkozik.

Már régóta tudott dolog, hogy Rockefeller nagyban érdeklődik a magasabb tanintézetek tanárainak sorsa iránt.

A nevelési tanács tisztviselői...

selői nemsokára a délvizsra utaznak, hogy ott megvizsgálják azokat az egyetemeket, a melyek már segélyért folyamodtak.

FÁZNAK SZEGÉNY KISGYEREKEK BUDAPEST UTCÁIN

Az egyik svájci bizottság bormalmaznak találta a helyzetet a magyar fővárosban. A helyzet rosszabb, mint Bécsben.

Budapecsten sok százezer gyermeknek nincsen ruhája.

Bernből jelentik: Az egyik svájci bizottság, amelynek hívatása volt Bécsben és Budapecsten megvizsgálni az állapotokat, visszaérkezett és a bizottság tagjai kijelentik, hogy dacára az amerikai és európai segélynek, az éhező nép helyzete rettenetes.

A küldötték titkára, aki a nemzetközi bizottságot a gyermeknek nyújtandó gyors segélynyújtásra hívta fel, azt a kijelentést tette az egyik amerikai újságíró előtt, hogy az állapotok Budapecsten még rettenetesebbek, mint Bécsben.

Téli Köhögés. Ha köhögés, vagy hűlés bántja, ne feleddje el, hogy mindenkor bizhat a Severa's Balsam for Lungs.

Ingyen Naptár! Ha akar egy példányt a mi érdekes gyógyszerészeti naptárunkból saját nyelvére, kérjen egyet Severa's Magyar Naptár.

Hűlés és Influenza soha el ne hanyagolandó. Szabaduljon meg tőle az első tüszenténel, vagy más mutatkozó jelénél. Vegye Severa's Cold and Grip Tablets.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

öröszakkal elvették csaknem az egész marhaállományt, gazdasági kocsikat és gépeket. Huszár Károlynak, a jelenlegi magyar miniszterelnöknek kijelentése szerint a romló csökken Budapestről több, mint negyven millió korona értékű tárgyat vitt el.

BIZALOM A FRANCIA KORMÁNYNAK.

PÁRIS, dec. 25. — A képviselőház kedden 485 szavattal 71 ellenében bizalmat szavazott a kormányra.

MARTENS VALLATÓI.

WASHINGTON, dec. 25. — Lodge szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke al-

bizottságot nevezett ki, hogy az orosz bolshevik kormány követének tevékenységét leleplezze. Az albizottságának Moses new hamphirei szenátor lett az elnöke.

ELFOGOTT RADIKÁLISOK.

CHICAGO, ILL., dec. 25. — A chicagói rendőrség arról értesített a new jerseyi Ne-

arkból, hogy az I. W. W. szervezet tagjai bombamerényeket terveznek az ünnepekre. A rendőrség ennek folytán szemlét tartotta az I. W. W. szervezet helyiségeit s megállapította, hogy nagy számban érkeznek vidékekre a chicagói elvtársakhoz.

MEGGYILKOLT FOGORVOS.

Halálos végű bicskázás egy st. louis-i szállodában. ST. LOUIS, dec. 25. — A Model Hotelben agyonstúrták Dr. Paul H. Guttenmeier corderi (Mo.) fogorvost. A gyilkosság elkövetésének vádját alatt letartóztatták Harrold S. Meyer st. louis-i orvostanhallgatót, a szálloda irodájában érdeklődött a fogorvos horgylete iránt.

Ha fáj a torka, hangja rekedt, mellét fájdalom bántja, ezek előjelei az Influenzának.

Ne várjon, míg a hűs kifejlődik, de dörzselje be torokát kívül, valamint mellét alapon.

SÉRVBEN Kés- és Operáció Nélkül Dr. Andrew O'Malley 27 SO. WASHINGTON ST., WILKES-BARRE, PA.

PAIN-EXPELLER HORGONY F. AD. RICHTER & CO. 326-330 Broadway New York.

FÉRFIAK ÉS NŐK Hoffman Bitter Wine Portonol Drug and Chemical Company 231 New Main Street, Yonkers, N. Y.

INTERNATIONAL STEAMSHIP BROKERS PENZKÜLDÉS A LEGNAGYOBB HAJÓJEGYEK ÉS BIZTONSÁGBAN. HAJÓJEGYEK ÉS PENZVÁLTÁS.

Nyissa meg még ma takarékbetét számláját a United Banknál. Helyezze pénzt biztonságba a West Side leg-hatalmasabb bankintézeténél.

Figyelem! Szenvedő nők és férfiak! Dr. F. H. Colhoun Utódja: DR. COOPER 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

HÁROM LEVÉL

mely mindennél ékezebben beszél. E három levelet csak mutatva közöljük, de iródnkban százával mutathatunk hasonló eredetűeket.

Stolt Mekecsyont P. A. 1919. 12. 14. én Jisztelet utam a hozamuladit Budapesti kifizetésre Nyuktat mag kapotam az 1919. évben.

E pénzküldemény 1919. szeptember 29-én lett nálunk feladva és az akkori nehéz közlekedési viszonyok dacára a budapesti postatakarépképzár már november 8-án kiállította a betéti könyvet.

Harmford 1919 December 14 Magyarországi Bankról, van szerződés a hozamuladira adni, hogy a hozamuladit a levélben megadott címre küldjék.

E pénzküldeményt 1919. szeptember 27-én továbbítottuk és a sepsői postahivatal már október 27-én hiánytalanul kifizette.

Stolt Mekecsyont P. A. 1919. 12. 14. én Jisztelet utam a hozamuladit Budapesti kifizetésre Nyuktat mag kapotam az 1919. évben.

E pénzt 1919. szeptember 30-án küldöttük el és a budapesti postatakarépképzár november 8-án a betéti könyvet már kiállította.

Magyarország minden részére küldünk pénzt a következő árak mellett: Magyarországi meg nem szállott területeire: 10000 KORONA \$94.00

Pénztét ne hevertesse

hanem küldje be hozánk mint Kamatozó bankbetétet Mi pénzt nemcsak megőrizzük hűségesen, de betétje után kamatot is fizetünk, úgy, hogy a kamatokkal napról-napra szaporodik.

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK Főiroda: A BANKPALOTABAN, 10 EAST 22nd STREET NEW YORK CITY. Filóiroda: 1597 SECOND AVE., CORNER 53rd STREET

ROIT... \$9.25... 20 dollár... Allamok kor... Detroit, Mich.

REK GLENFIELDROL. — A Glenfield, N. Y. melletti Graven a hó 20-án...

Után megkezdődött a tanács a mások között...

AMERICAN WOOLEN COMPANY ÉRTESÍTÉS! Az American Woolen Company ez uton adja tudtára alkalmazottainak, hogy 1919 december 1. déltől kezdve beteg és bal-

CANTILE BANK YORK... az, hanem egy bekebelezett, melynek a főcélje, keit és megóvjva vesztés-

CANTILE BANK YORK... NEW YORK, N. Y.

American Woolen Company Wm. N. Wood, President.

KI MAGYAROK... Hát akar, úgy keresse fel... az azaból Wheelingben...

ES HURKA, KOLBASZ, BRZSÓLT SZALONNA... Kenmore, O.

si felszerelések, ajk, Csillárak... Detroit, Mich.

illanyszerelő... Detroit, Mich.

a lovát dícséri... New York, N. Y.

Társaság... New York, N. Y.

nyozott óra... New York, N. Y.

AMERICAN SALES CO. 429 East 16 St., Dept. 5h.

MAGYARSÁGHOZ!... National Sales Co., Dept. 5i.

ok, Fiuk figyeljétek!... National Sales Co., Dept. 5i.

MINDEN MAGYAR OLVASSA EL EZT. Semélyesen szeretnék beszélni minden magyarral...

KÉTELKÉDIK ÖN? A baba minőségű-e? Milyen? Vannak olcsók birtoklást, melyeket...

HAMBURGBA... Koronaküldemény készpénzben 1000 Korona 10 Dollár.

GOLDBERGER és GOODMAN... 136 E. 42 St. a Grand Centralal szemben.

ÖNNEK JÓ KEZELÉS KELL. Prof. DR. MOORES SPECIALISTÁK MINDEN BÉTEGSGÉSEN A LEGJOBB KEZELÉST GARANTÁLJÁK.

DR. FARKAS D. JÁNOS, MAGYAR ORVOS... 423 MARKET STREET, McKEESPORT, PA.

A NŐK BARÁTJA (PIRULKÁK ALÁKÉJÁBAN) Használja Ön is a NŐK BARÁTJÁT...

VALAMI UJDONSÁG! Olvasó! Óhaj-e Ön egy jó zsebrójt? Itt van egy óra, mely fölülmül valamennyit.

REGÉNY.

WINNETOU A VÖRÖS GENTLEMAN, AZ APACOK FŐNÖKE

található. Hillmann tulajdonosok sok olyan kő van, amiket ezek az emberek keresnek. Mialatt elmondtam a telepedése a többiekre is átragadt...

DISZNÓSÁG!

HOLTA UTÁN IS KINOZZA!

Holta után is kinozza a disznót, ha nem valódi hazai kőcsöves hurkatöltővel tölti a kolbászt meg a hurkát.

- RENDES NAGYSÁGBAN, HÁZI HASZNÁLATRA... HAZAI TÖK, UGORKA ÉS KÁPOSZTA GYALU... HAZAI DERELYE METSZŐ...

MEGSZAKADT A nagy munkában? Nem Ön az első és nem is az utolsó. E miatt hasztlan keseregne.

A magyar ember azt tartja a pipájáról, hogy az a második feleség, éppen azért válogatja úgy meg a dohányt is...

A magyar ember azt tartja a pipájáról, hogy az a második feleség, éppen azért válogatja úgy meg a dohányt is...

A magyar ember azt tartja a pipájáról, hogy az a második feleség, éppen azért válogatja úgy meg a dohányt is...

A magyar ember azt tartja a pipájáról, hogy az a második feleség, éppen azért válogatja úgy meg a dohányt is...

EZ A MÁSODIK ÜVEG ÉS MÁR JÖL ÉRZEM MAGAM... BIZONY A VIN-KO NAK KÖSZÖNHETEM FELESÉSEMET ÉS JÓ ÉTVÁGYAMAT!



EZREKRE MENŐ CSALÁDNAK MEGSZEREBTE BOLDOCSÁGÁT A VIN-KO... ROYAL MFG. COMPANY Duquesne, Pa.

Pénzküldés teljes felelősség mellett... SEEMANN JÓZSEF 228 SMITH STREET, PERTH AMBOY, N. J.

INGYEN-Ez a gyönyörű Phonograph 30 napig... FISHLEIGH & COMPANY HOBBS BUILDING, CHICAGO, ILL.

PÉNZKÜLDÉS MAGYARORSZÁG... G. LÉVAY & CO. 3000-119th STREET, WHITING, IND.

TAKARITSON IDŐT ÉS PÉNZT. Gondolkodott-e már azon, hogy mennyi pénzt és időt tudna megtakarítani...

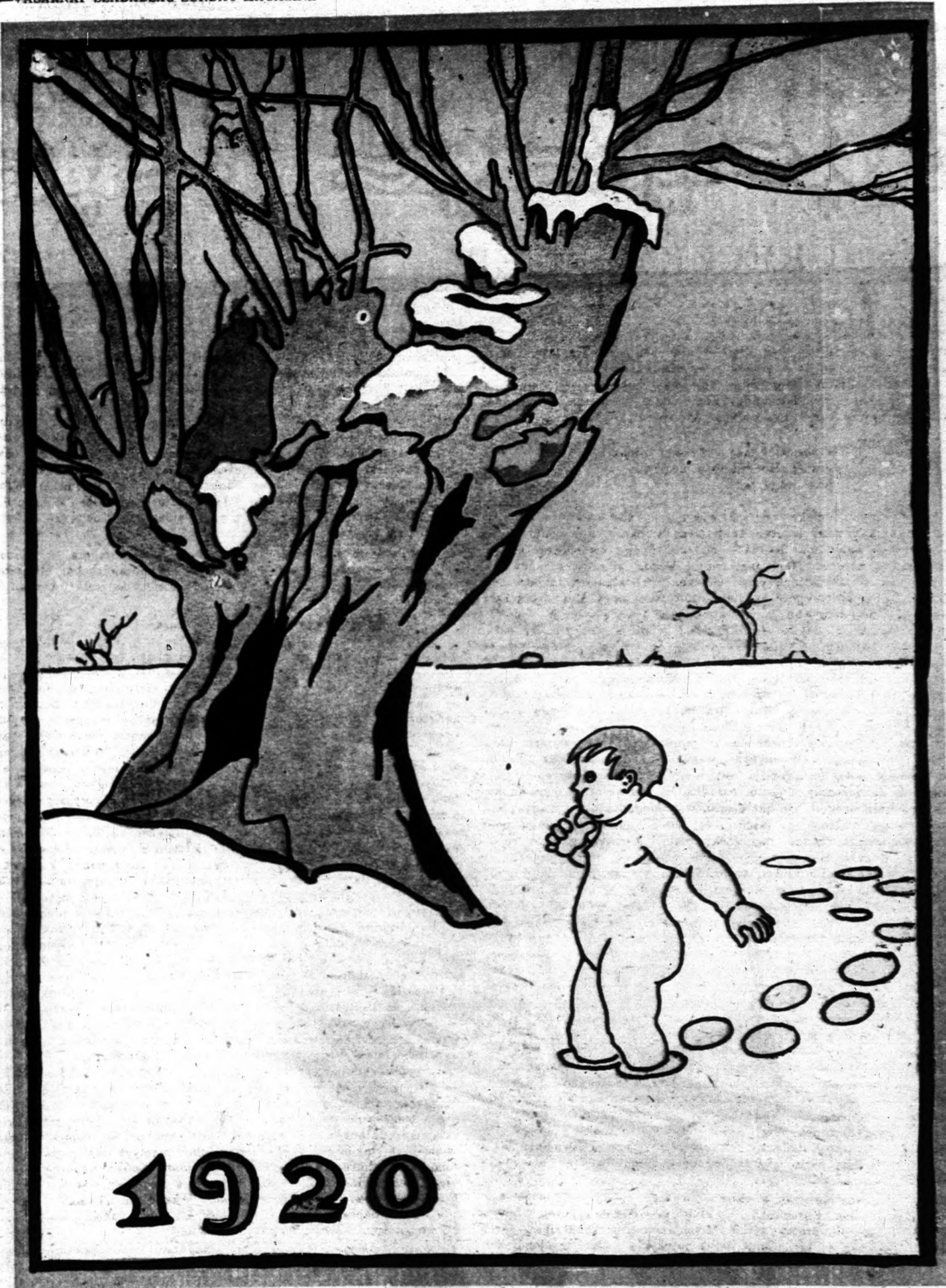
XXX. ÉVFOLYAM.

1919. DECEMBER 28.

VASÁRNAP.

SZABADSÁG SUNDAY MAGAZINE





1920

MENUETTE

Irtó: Kéty Endre

Együgyű, édeskés, finom ritmussal
Halkan kezd sirmi az ő hegedű,
Olyan a dallam, mint valami bus dal,
Melybe csak lopva jut, ami derű.

S egyszerre árnyak járnak a szobában,
Fejük parókás, lábuk táncra áll,
Vékony spádék csillognak halaványan
S lihegve reszket sok asszonyi váll.

Cípőjükön kacér piros sarok van,
Mesterkelt bájjal hajlik természetük;
Lankadt bágyadság van e szép tagokban
S parázná illat terjeng mindenütt.

A negédes zenét már tulharsogja
Künn a nagy ének, a győzelmi vad,
De ők tovább táncolnak mosolyogva,
Mert táncolni és nevetni divat.

Körültünk forr a népek nagy haragja,
Hallják, mint ácsolják a vérpadot;
S ők hódolva gondolnak az udvarra,
Hol a királyné tegnap bált adott.

Hazug kezesel még a szégyen-szekéren,
A vérpadnál, a bárd aljában is,
Még haldoklásukban sem volt szemérem
És csak ömlő vérük nem volt hamis.

Amig enyésző, születő világok
Dörgő, villámzó forradalma zug,
Ők feltűznek egy utolsó virágot
És egy háborért lesznek vértanúk.

Reszket a hegedű lazult vén hurja,
A dal lüktető tűzbe olvad át;
S a menuette végakordjába zúgva
Harsogja a Marseillaise dallamát.



ZATH

E GY szép...
Zathureczky a...
szé eltartván ma...
idején. Az lehet...
után nyugolam...
mondta:

Igen, esupa...
tud a krónika...
Zathureczky, m...
nak a kellős...
De elég sok an...
volt. És szerene...
esupán két mész...
desur, az kanás...
tunk felett maj...
amikor már me...
nász lesz, meg...
reeczkyre hagy...
ötvenes éveket...
is táncolt sok...
Mégfogadta, ho...
eszimás, gond...
dör-szökének pe...
egész élet Zath...
Krisztina után...
tokot. Szerzett...
vette Katsinszky...
vonult a birtok...
Katsinszky Ján...
Minden évszak...
őszszel a bort...
kat szellőztete...
azért csinálja...
még a verebek...
kel sem esere...
tán mégis jut...
gyermekes-hiús...
a legendabeli...
jes életében...
tosoknak neve...
dése, hogy a...
zó" köteles...
joga volt neg...
szkynék az m...
percében meg...
gyenek. Ilyen...
gazdája néha...
lesütötte a sz...

Állt tehát...
Gyere...
az udvaron...
maeskanadrá...
dett, hogy m...
el ezt a levél...

Katsinszky...
get az orrá...
szemüveg nél...
gadta az üve...
A Ján...

Jo...
Ha...
Ugy...
adjuk. Csak...
Nem...
Szat...





ZATHURECZKY ESTÉJE

IRTA:
KRUDY GYULA

EGY szép tavaszi reggelen, amikor a méhek már mozgolódnak a gyümölcsös kerítésén mindenféle bundák, lábzsákok és sapkák sütkéreztek a fényes napsugárban, az öreg Zathureczky a kuria tornácán állott és egy imént érkezett levelet böngészett a szemüvegén át, a levelet, öregemberek szokása szerint, messze eltartván magától. Öreg ember volt már Zathureczky történetünk idején. Az lehetne mondani, hogy annyi zajos esztendő, vitézkedés után nyugolamba vonult és kedvene költőjével, Puskinnal együtt mondta:

De hőstettei még emléken állnak,
Véránél. Hol hitelben megivott
Sok drága bort.

Igen, esupán emlékei, mert hiszen újabb hőstettekről már nem tud a krónikás, mint az öreg Toldi Nagyaluban, úgy vonult meg Zathureczky, midőn már bajszát sem festette, egy kis magyar birtoknak a kellős közepén. Nem nagy volt a birtok, alig ötven holdacska. De elég sok annak, akinek egész életében egy talpalatnyi földje sem volt. És szerencsétlenségére az volt a fölfogása, hogy Magyarországon esupán két mesterség van: a földesurasság és a kanászság. Ki nem földesur, az kanász. Ezzel az életfölfogással repült el Zathureczky barátunk felett majdnem az egész élet, az ő gyönyöreivel, keserveivel és amikor már megnyugodott lassacskán, hogy ő bizony mindvégig kanász lesz, meghalt Csompolyon Gaál Krisztina és földi javait Zathureczkyre hagyományozta. A szegény öreg kisasszony valamikor még az ötvenes években tápcolt a Sóstón Zathureczkyvel. A férfiú még azután is táncolt sokszor, de Krisztina többé egyetlen tánclejtést nem tett. Megfogadta, hogy nem táncol mással, mint azzal a magyarruhás, zöld-eszimas, göndörhajú, szöke ifjával. Mással senkivel, csak azzal. A göndör-szökének pedig más gondja volt, mint Krisztinka. Így repült el az egész élet Zathureczky a sóstói bálókra se emlékezett már, amikor Krisztina után örökölt. De hát köszönettel elfogadta a kis magyar birtokot. Szerzett valahol egy taplóspikát, azt a fejébe huzta, maga mellé vette Katsinszkyt, részint lengyelnek, részben jóságigazgatónak és kivonult a birtokra. Három-négy esztendő mulott el és Zathureczky a Katsinszky János utmutatásai nyomán kitűnő gazdának bizonyult. Minden évszaknak rendesen elvégezték a teendőit. Télen dísnót öltek, ősszel a bortermelő szomszédokat látogatták meg, tavaszkor a bundákat szellőztették. Nem nehéz dolog az a gazdálkodás, ha az ember nem azért csinálja, hogy meggazdagodjon belőle. A Zathureczky birtokán még a verebeknek is jó dolguk volt. A eselédéi meg talán egy püspökkel sem eseréltek volna. Mindegyik annyit lopott, amennyit bírt. Aztán mégis jutott, maradt is. Zathureczky az ő ötven holdacskaival gyermekes hiúságában legalább is olyanak képzelte magát, mint azok a legendabeli magyar nábobok. Így van az, ha valaki szegény volt teljes életében és megvalósíthatatlan ábrándok után futott. A lovait táltosoknak nevezte, a házat kastélynak hívta, mert az volt a meggyőződése, hogy annál szebb nincs a világon. Katsinszky, a "jóságkormányzó" köteles volt esténként a földesur eszímáját is lehuzni, de viszont joga volt négy szemközt tegeződni urával és parancsolójával. Katsinszkynek az mindegy volt. Vannak olyan emberek, akik már születésük percében megjelöltetnek, hogy egész életükben másnak a szolgálói legyenek. Ilyen volt Katsinszky. Akkor érezte magát a legjobban, ha a gazdája néha-néha hátba vágta. Viszont a dícséretnek alatt alázatosan lesütötte a szemét.

Allt tehát Zathureczky a kastély tornácán és a levelet olvasta.

— Gyere csak, Katsinszky! — kiáltotta, amikor a jelzett férfit az udvaron megpillantotta, amint tavaszamult bőrkabátjában, sárga macskanadrágban és kiviaszkolt deres bajuszával ottan ügyeleget kezdet, hogy miben lehetne az ő ura szolgálatára. — Gyere csak, olvasd el ezt a levelet!

Katsinszky alázatosan közeledett. Zathureczky levette a szemüvegét az orráról és Katsinszkynek nyújtotta. Lehet, hogy Katsinszky szemüveg nélkül is el tudta volna olvasni a levelet, de tisztelettel fogadta az üveget. Orrára helyezte és végigbaktatótt a levél sorain.

— A Jánoska megházasodik. — mormogta, midőn a elvél végére ért.

— Jó, jó. — javította ki Zathureczky. — Szeretne megházasodni...
— Ha mi beleegyezésünket adjuk a dologhoz.
— Ugy van. — bólintott Zathureczky. — Ha a beleegyezésünket adjuk. Csakhogy az nem megy olyan könnyen.
— Nem bizony. — tódította Katsinszky.
— Számár vagy, Katsinszky. Semmi akadályja nem volna bele-

egyezesünknek, ha ismerhénk a leányzót. De nem ismerjük és ez a bökkenő.

Zathureczky a távolba meresztette a szemét. Nem tudott hirtelen mit felelni. Hogyan is felelhetne bármit, amikor nem ismerik a leányzót? Jánoska, igazi nevén Nagy János, miniszteri számtiszt, távoli rokona volt Zathureczkynek, különösen rokona lett azóta, hogy földesur lett. A kistermetű, száraz, köhögős emberke nyári szabadságát a "családi birtokon" töltötte és Zathureczky mindig meg volt vele elégedve. Nem sok vizet zavart a háznál és elismerte, hogy Zathureczky az utolsó magyar nábob az országban. Ez a Jánoska volt az, aki most házasodni szándékozott. Egy budai leány a választottja és erről értesíti a bácsit, áldását kérve. A ravasz Jánoska bizonyosan valami kézzelfogható dolgot értett az áldás alatt, de Zathureczky nem az az ember volt, aki látatlanban előlegezte volna az áldásokat. Komolyan nézett a Katsinszky arcába:

— Barátom, megfontolandó ez a dolog, — mormogta. — Jánoska gyermekember még. Háttha éppen valami bolondságot akar elkövetni? Mindenesetre meg kell ismerni a leányt, mielőtt bármely irányban határozunk.

— Pestre menjek? — kérdezte Katsinszky.

— Nem, — mondotta elgondolkozva Zathureczky. — Majd magam megyek. Azaz, hogy velem jöhet ön is. Megyünk leánynezőbe.

— Leánynezőbe! — ismételte Katsinszky és hirtelen bolondos jókedvvel kezdett táncolni keményre viaszolt deres bajusza. Zathureczky széles arcára is vidám derű ereszkedett. Leánynezőbe! Beh régen hangzott ez a szó a fülébe, pedig azelőtt gyakran hangzott. Mintha egész életében nem tett volna egyebet, mint folyton leánynezőbe járt volna. Vidám, muzsikás, nagybédés leánynezőkbe, amikor még a házőrző komondor is mosolyogva csóválta a farkát feleje, a leányok, asszonyok pedig simogatták, mint a selyemkendőt. Hogyan, hisz a legtöbb esetben Zathureczkytól függött, hogy vajjon otthagyja-e a legény a szívét a lányos-háznál vagy pedig tovább mennek, más tájakra utaznak, más leányokért? Zathureczky egész életében házasított. Valamennyi barátját, atyafiát megházasította. Hiszen mulatságos dolog az, szívek boldogságának kovása lenni. Jaj, milyen figyelemmel, körültekintéssel ügyelt Zathureczky a rábizott munkákra! Kitapasztalt, megfontolt minden körülményt. Semmi sem került el az ő éles szemét. Kiszimatolta előre még azt is, hogy évek múlva milyen lesz a szelid leányzó, aki lesütött szemmel adja az asztalra az anyja főztét; kövér lesz-e, avagy sovány? veszekedő lesz-e vagy megelégedett? gyermekeinek fog-e élni, vagy a regényeknek? Nem volt azokban a házasságokban hiba, amelyeket Zathureczky megszerkesztett. Olyanok voltak azok, mint a régi bundák, amelyet a régi szücsök varrtak. Nem ártott nekik az idők viszontagsága. Egynemelyik szende leányka már régen nagymama lett azóta, és Zathureczky még mindig agglegény volt. Talán magának nem tudott feleséget találni, vagy mind férjhez adta azokat a leányokat, akik neki lettek volna jók. Ki tudná? A házasságok régebbi régebbi, hogy maguk árán maradnak, amikor már mindenkit boldoggá tettek a vármegyében. S im most a Zathureczky nagy rózsás kertjében kései, ősi virágzásként jelentkezik Jánoska, a budai számtiszt. Mikor már régen megrepesztett azoknak a lakk-topánkáknak a bőre, amelyekben valamikor Zathureczky leánynezőbe járt. Amikor már fontos paraszteszimat varrtak abból a négy fehér lóból, amelyek nagy szanzációval robogtak Zathureczkyvel a leányos-házakhoz. Amikor az öreg asszony-ságok nem tudnak már deákul, akikkel a kiszemelt leányzó jelenlétében Zathureczky diskurálgatni szokott. Akkor jön Jánoska.

De hát habozásnak helye itt nincs. Utóvégre Jánoska atyafi, ezt a kis szívességet megérdemli Zathureczkytól.

— Ne mondja a kölyök, hogy elhagytam életem legkritikusabb percében! — dörmögte Zathureczky, amíg az uti előkészületeket megtette.

Először, mint magyar nábobhoz illik, hintón akarta megtenni az utat Budáig. Hintó még csak akadt volna a szomszédban, de ló irányában gyenge volt az állapot. Mit szólnának a budaiak, ha a csompolyai nábob keshedt parasztlóvakon jelenne meg leánynezőben? Óvatosságból tehát a vasutnál maradtak. A vasuton mindenki egyforma. De hisz elég idő marad majd Budán kivágni a rezet. Régi szekrények nyitattak fel, amelyben molyette ruhák pihentek, várván az örök elmulást. (Katsinszky, aki valami keveset a szabósághoz is értett, reggeltől estig ócska ruhákat varrogatott, tisztogatótt. "Frakk, klakk, jakk". — mondogatta jókedvűen, miközben az ócska ruhákat rendbe hozta.) Erre a régi szabó-varázsmondásra a vén ruhák megfódtak.

Megirtam Jánoskának, hogy jövünk, — jelentette egy napon Katsinszky. — Hadd várjanak méltóan Budán.



A SÁBA KIRALYNOJE

IRTA: LAKATOS LÁSZLÓ.

(Folyt. és vége.)

Uzlete legyen, irodája, tintapecsétetes íróasztalja, a melyen nagy vastag könyvek és újságok hevernek és most megvárakozik, orrocskájába kellemetlenül tolakszik apja irodájának dohos szaga, könnyezik, mert eszébe jut, hogy a mult hétén valami esinyért kemény férfiököl nehezedett rá bántón, anyja fivéréé és most újra érzi, hogy ez a két különböző világ. Az egyik kint van: apja irodájában, vonatok, nehéz fuvarszekerek, kávéházak, szigorú nagypapa és a másik ez, ez a boldog itthon a fél-sötét szoba, ahol anyja zongorázik:

— Anyácskám, — mondja hirtelen Dániel — amikor még kicsi gyerek voltam, egészen esőpp, három éves, akkor még szoknyám volt, ugy-e!...

— Igen, fiam, azt hordtál. Minden kis fiú szoknyát hord.

— Anyácskám, én akkor azt hittem, hogy én mindig szoknyát fogok hordani, ha egészen nagy leszek.

Anyja megismogatja Dániel fejét.

— Eredj, fiacskám, hozzád gyertyát, már sötét van és nem jól látom a kottát.

Dániel most tizenkét éves. Már nincs alkony és anya nem zongorázik. Anya most nyaralóban van a két kisebb gyerekekkel és Dániel nagyszüleinél lakik, Pesten, hogy a vizsgára készülhessen. Juniusi reggel van, csak három óra, de már egészen nappali világosság. Am Dániel most nem a hirtelen érkező ébredés felgyógyulásában, hanem a kemény szavakra, amelyeket a másik szobából hall. Nagypapa, nagyanyja állnak ott már felöltözötten és nagypapa borzasztóan veszekszik nagyanyjával. Most már nagyon goromba és most olyat mond... ju, Dániel ezt még az iskola legrosszabb lelkü külvárosi diákjaitól is alig hallotta. Nagypapa nagyanyához goromba, Dániel füleire huzza a vánkost, amúgy is csak ott szemét, még erősebben behunyja, de hogy a vánkost fejére huzza, az úgy megreccsen.

— A gyermek, — mondja most nagyanya szelid kérelméssel nagyapának.

És nagypapa elhallgat.

Este a nagyszülők sétálni viszik Dánielt. Nagyanymáéba ölti karját, de nem néz a szemébe, nehogy ő is — szegény nagymama — kénytelen legyen az övébe nézni. Egy Jules Verne regényre gondol, a melyikben nagyon kineznek a szerezésen rabszolgákat és azt számítja, hogy nagyanya hány év óta felesége nagyapának... Har-

BIZTOS JEL.

Bandika odasimul a nővére udvarlójához és így szól:

— Én egészen bizonyosan tudtam, hogy maga ma el fog jönni hozzánk.

— És honnan tudta ezt olyan bizonyosan!

— Mert a Vilma ilyenkor soha sem eszik fokhagymás ételt.

minchárom év óta... Sok idő... Azután, amikor vizsga után ki-mehetett anyjához a nyaralóba, megkérte őt, hogy jövőre csak ké-sőbb menjen nyaralni, osztályvizs-ga után.

Mindez egyetlen perc alatt történt. Egy perc és Dániel mindent újra átélte. Egyetlen hosszú per-ben látott mindent, úgy, mint az ember szorongó álom ébredés elő-tti utolsó percében esztendők ka-landos kinjait élheti át teljes rész-

Az asszony és a társasága

SOKKAL ofntosabb, mint az-el-ső pillanatban átszik: meg tudja-e kellően választani egy asszony a társaságát és ha már meg is választotta, meg tudja-e azt tartani magának!

Nagyon kevesen vannak, akik a társaságot teljesen nélkülözni tudják, ha még annyira bangsulyozzák is: "nincs szükségem senkire, az én társaságom egy jó könyv, vagy egy zongora és így tovább." Hiába, a könyv, az a zongora akármennyi szépséget nyújt is, mégis élettelen, akármilyen beszédes is — néma és ha nagyon fáj valami, akkor vigasztalanul hagy bennünket. Akkor érezzük, hogy jól esnek egy me-leg emberi szó, amelyből kirez-

letességgel. Mondják, hogy a fran-cia forradalom alatt a Conciergerie börtönben egy marquis álma-nak egyetlen percében a rémura-lomnak három esztendejét élte át aprólékos pontossággal.

— Maros vize — szállt a szó kegyes engedelmességgel a meny-asszony ajkáról.

— Mária, bocsássa meg, hogy férfi vagyok. Csak annyit bocsásson meg, hogy férfi vagyok — szolt most Dániel és a kocsiban esdeklően letérdelt Mária előtt.

dül a részvét, a szeretet. Érezzük, hogy yemberek vagyunk, akiknek szükségük van embertársaikra.

Milyen legyen hát a társaság? Legyen mindig hozzánk illő. Bal-gák azok, akik saját társadalmi állásuknál magasabb körbe igye-keznek, akik mindent elkövetnek, hogy olyanok fogadják, akiknél ezt leereszkedésnek kell tekinte-niök. Az ilyen körben kinosan ér-zi magát a befogadott. Akármilyen szívesen mosolyognak is rá, kiérzi a mosolyból, hogy ez nem az őszinte szívélyes mosoly. De a társaság ne legyen alacsonyabb körből való sem. Ma még nagyon kevesen vannak, akik nem a zseb, nem a külső, hanem intelligenciá-ja szerint mérik az embert, mert

tudják, hogy lehet aranyat talál-ni a szemét közt is és szép művű, drága foglalatban is akad csiszolt üveg a nemes gyémánt helyett.

Ezek a kevesek az emberben az embert keresik és ha ezt megtalálják benne, mindegy, hogy az illető selyem mözül nézett-e elő-ször a világba, vagy szalmazsá-kon henteregve hajolt föléje só-hajtó apja és csókkal fogadta be a keservek tanyájára. De meg nagy emberismeret kell ahhoz, hogy yezeket a kiválasztottakat megismerje a társaságot kereső ember. Legbiztosabb, ha minden-ki azok felé fordul, akik közt leg-jobbban érzi magát.

Az eddig elmondottakat ne ér-telmezzé azért senki úgy, hogy a doktorné csak a doktornéval, a kereskedőné csak a kereskedőnével és a munkásné csak a munkás-néval érintkezzen. Az a kör a legjobb, ahol nincs meg a hideg-ség, a feszélyezettség, amely az egymáshoz nem illő emberek közt kiterjeszti az illalom pókhálóját. Ott pedig, ahol azok találkoznak, akiknek lelke és szíve közt meg-va na természetes kapocs, kedé-lyesség, jókedv, a bizalmosság tanyázik. Ha sikerült ilyen társ-a-ságot találni, akkor meg kell azt becsülni és egyre csak arra töre-kedni, hogy sem a túlságos ked-veskedéssel, sem a kelletlenül na-gyobb hidegséggel el ne riasz-szunk. Azokkal szemben legnehe-zebb magunkat fegyelmelni, akik-kei sűrűn érintkezünk. A gyakori találkozás könnyen ráviszi az embert arra, hogy megféleked-zen a szükséges óvatosságról, a mit csak hosszú-hosszu éveken át semmi által nem zavart ismeret-ség tesz teljesen fölélegessé. Leg-több asszonynak megvan a szo-kása, hogy szeretet bizalmaskodni.

Egyéb téma hiányában, kezdve a konyha-ügyektől mindent elárul, egészen az anyósával történt ös-zekocmánáig. Hány jó barátónk haragudott már meg egymásra eylesmi miatt. Egy-egy vígyázat-lalul elejtett szó, egy-egy traccs és el van árulva a bizalmaskodó barátónk toaletttitka, pénzügyi zavara és kész a veszedelem. Pe-dig ennek csak az az oka, aki elfelejtette, hogy aki titkot akar tartani, nem áll ki a háztetőre és ne mkiabálja ki azt, amit a szíve legmélyébe kell temetnie; ha pe-dig megtette, viselje a követke-zményeit.

Egy bizonyos: nem szabad so-ha szem elől téveszteni azt, hogy a társaság csak azért kell, hogy üdülést találjunk körében, a jól elvégzett munka után. Sokan azonban ezt a kettőt összetévesz-tik. Minden munkájuk abban mér-ül ki, hogy egy társaságból a másikba sietnek és így mennek át az egész életen. Igaz, hogy azért, akit ez kielégít, nem nagy kár, de mégis kár. Mert az em-beri társadalom felépítésében mindenkinek kell egy bizonyos hasznos munkát végeznie.

Végezetül csak még azt az ös-igazságot idéme: "menj végig kétszer az utcán valakivel és har-madszor már kérdik, ha ismerő-södöt jönin látják, te hol maradtál?" Jó lesz tehát még otthon meggondolni, elindul-e másod-magaddal, vagy — mégis csak jobb lesz egyedül.

Százezer Koronás Bankutalványt

állít ki Kiss Emil bankár mind-azok részére, akik a mai szer-főlött alacsony árfolyam mellett magyar koronát akarnak a ma-guk részére biztosítani.

100.000 koronás Bankutalványt

hazautazás esetén a magyar Póstatakarékpénztár vagy az Ön által választott bármely buda-pesti bank teljes összegében ke-zéhez kifizeti. Ha nem utazik mostanában haza, ezt a 100,000 koronát bármikor később bár-mily célra használhatja.

Irjon felvilágosításért és árákért.

KISS EMIL BANKÁR

133 Second Ave., New York

A H

A ZAHONYI

kocsin, nem me-tül az e-kül, hogy kő-társtól, kondu-hallana valamú Mihályesi, Ba-gokról, a régi-kik még nem r-talmas urak t-de az új urasá-gott minden-Mihelyt feltün-náságot gazda-battai hosszú-akkor az embe-tetlenül arag-gBágyi Zoltán daltatta össze-avalizsér tiszt-hálesi Gábor ö-félségének el-alatt s Battá-miképpen fog-ben az adóex-náságot gazda-de minden ku-tett, s a katon-nem józapotná-tól.

Battai Bertá-igy bánt a Battai Gyulát-jól ismertem-tanulni kellett-ez itthon fel-Se fiskális, se-gazda nem let-uri tempóktól-dzsentri sem-hansen eladta-csak egy kis-homoki szőlő-maradványa g-hengeralakú, vadászruháb-zéből a széper-

A záhonyi megfordultam házban talál-félórát kell v-Battai órahos-tervekkel és-ménységekkel-lalkozott. Dolga nem-Égyszer a s-bizonyosnak, kor a sz-javítására es-találmányától-busás eredm-

Utójjára nem akadt-dicsékedni-csak a z-mellyel ép-szivar hegye-te el, amivel-kináltam- valami rem-

lehetett. A-mes taeskök-tüntek a-ruhával-Összegyűrt-kittlibe volt-ve, fején-szalmakalap-nyes mód-dalra lehú-talmasan, u-a kezemét-

— Györ-Lord! — k-gangjának-tek. — Gy-embernek-Választ-fiatal ur j-ismerhetet-bát, bárson-az ölfözöt-sarkantyú-visszafordú-a lovagló

A Battai két földesur

Irta Kazár Emil

A ZÁHONYI lapon se kocsin, se vasuton nem mehet keresztül az ember nélkül, hogy kocsiútól, utitársától, konduktortól ne hallana valamit Battai, Mihályesi, Bágyi uraságokról, a régi urakról, akik még nem régiben hatalmas urak voltak itt, de az új uraság kezére jutott minden vagyonuk. Mihelyt feltűnik a bágyi formátlan kastély, a mihácsi vaskos torony, a battai hosszú jegenyesor, akkor az ember okvetlenül arag gondol, ohgy Bágyi Zoltán hogyan vadaltatta össze a kötekedő svalszer tiszteket, Mihályesi Gábor mit mondott öfelségének első körútja alatt s Battai Bertalan miképpen fogadta 1861-ben az adóexekváló katonaságot gazdag asztallal, de minden kútat betömett, s a katonák soha ki nem jözanodhattak a börtől.

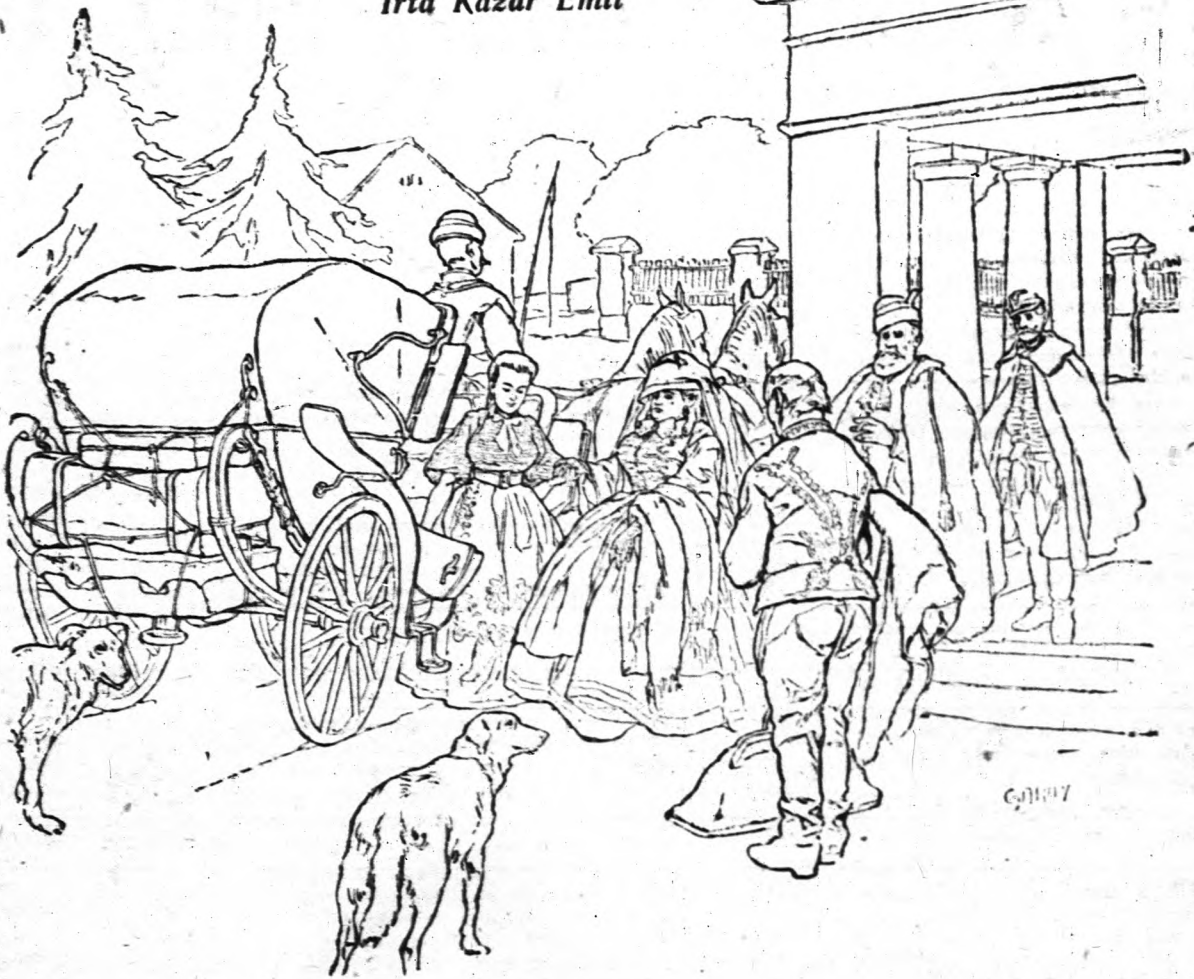
Battai Bertalan fiát, ki így bánt a katonákkal, Battai Gyulát, magam is jól ismertem. Már neki tanulni kellett, de hogy ez itthon fel ne tűnjön, az apja külföldre küldte. Se fiskális, se viceispán, se gazda nem lett belőle, az uralmi tempóktól is távol élt, dzsentrí sem bírt lenni, hanem eladta mindenét, csak egy kis tanyaháza maradt, egy darab homoki szőlővel; az uralmi passziójának összes maradványa pedig két kutya volt, két csuf, hengeralakú, rövid lábú taeskö. Tüntetőleg vadászruhában járt és sihasem hiányzott kezéből a szépen nyelére kunkorgatott korbács.

A záhonyi lapon egy időben sokszor megfordultam és ilyenkor rendszeren az indóházban találkoztam Battai Gyulával, ahol félórát kell várni a csatlakozás miatt, s ahol Battai órahosszáig sörözgetett. Mindig szép tervekkkel és reményességekkel foglalkozott. Egyéb dolga nem volt. Egyszer a szolgabizonyosnak, máskor a eséplőgépjavitására szolgáló találmányát vár busás eredményt.

Utóljára már nem akadt egyéb dicsekedni valója, csak a zsebkése, mellyel éppen a szivar hegyét csipete el, amivel megkínáltam. De az valami remek kés lehetett. A förtelmes taeskök is elűntek a vadászruhával együtt. Összegyűrt vászon kitlibe volt öltöztetve. Fején durva szalmakalap kényes módon féloldalra lehuzva. Hatalmasan megrázta a kezemet.

— Gyere csak, Lord! — kiáltott hátra az indóház nyílt gangjának valamelyik részébe, ahol söröztek. — Gyere, hadd mutassalak be egy uralmi embernek.

Választékosan és nyeglésséggel öltözött fiatal ur jött el az egyik asztal mellől, félreismerhetetlen keleti arccal. Rövid bársony kabát, bársony sipka, szarvasbőr nadrág tette az öltözetét. Hosszúszáru lovaglósizmájára sarkantyú volt csatolva. Egy pillanatra még visszafordult az asztalhoz, mert ott felejtette a lovaglósizmáját. Füttentésére két taeskö



kutya csatlakozott hozzá esetenl cammogással.

— Ez az én utódom, a battai uraság. — sugta a régi uraság. — Ezelőtt Róthfeldnek hívták, most Ráskai Tihámér. Én Lordnak hívom, mert Angliában is járt.

Ráskai Tihámér egyszer mindenkorra meghívott, hogy legyen vendége akármikor. A vadászatról külön fog értesíteni.

— Szép lovak vannak és angol vizslák. Az én Lordom igazi ur, — hízlekedett Battai és Ráskai nevében pezsgőt rendelt.

Ugy vettem észre, hogy Battai fel volt jogosítva bizonyos in tézkedésekre Ráskai nevében. Belenyúlt a szivartárcájába, notát rendelt a cigány-nál és parancsolt a kutyáknak. Némi pumpoló színezete volt mind ennek. Szegény Battai, olykor el érzékenyült s akkor az elefántesont nyelű nagy szerű kést magasztalta és csatoltatta az ágait, mert egy jó zsebkésnek megvan a maga hangja, mint a rigónak.

Ráskai Tihámér a lövése nyekről tudakozódott tőlem, de mivel semmi felvilágosítást sem bírtam adni, megragadta az alkalmat, hogy saját istállójáról beszéljen, s elmondja, hogy a debreceni lövéseken már ő is futtatott. — És nagyszerűen űlt a nyeregben Tihámér, — tette hozzá Battai.

Csöngettek. Bucsuztunk. Mikor a vonat elhagyta a pályaudvart, fölismertem az országúton Ráskait, aki egy sárga deresen fi-cánkolt.

— A maglódi új uraság, — szólalt meg a kupében az egyik utas, s nagy előzékenységgel elmondta, hogyan bánt a régi uraság

1861-ben az exekváló katonákkal, amit háromnegyed óra előtt hallgattam, nem tudom már hányadszor hallgattam végig.

— Az új uraság, persze, hogy gazdag, nagyon feszit és kártyázik, — magyarázta az 1861-iki esettel kapcsolatban egy másik utas. — Már Monte-Carloban is megfordult. A pálinkafőző Rothfeld fia is mágnás szeretne lenni.

Aztán évekig nem hallottam azt a bizonyos 1861-iki esetet, mert a záhonyi lapos nem esett utamba. Évek múlva nyílt meg a vidék megint a számomra. Ismét keletkezett arrafelé egy fészék, melyet föl szoktam keresni.

Már az első utomhál kérdezősködtem Battai Gyula után.

— Meghalt, megütötte a guta. Jól járt, egészen elzüllött, — ezt a választ kaptam.

Fájt valami Ezen a vidéken, azon a magyar földön olyan sokan elpusztulnak, de nem a halálban. Abban a kis városban, ahol meg szoktam fordulni, ahol ismerem minden cserfát, ahol minden ablak egy-egy ráma, melyben én még benne látom a régi arcokat, ahol a palánkok mellől kimagasló napraforgók óriás szemében ismerős, barátságos tekinteteket hiszek föltalálni — ott is olyan sokan hiányzanak, akiket még a temetőben is hiába keresek. És végre is a napraforgók roppant szemei ámulva néznek rám: hát te nem tudod, hogy elszéledtek?

Az exekváló esetet sem hallom már. Az emlékezet is homályosul. Atnál többet hallottam Ráskai Tihámérről. Képviselőjelöltnek is-fellépett. A bukás annál nagyobb volt, minél több pénzbe került. Végig kellett hallgatnom, hogy az apjának nagy spirítuszgyára volt s különvonaton szállította a hizott marhát Bécsbe. A fia drága-pénzen magyar remességet vásárolt és üsztatja meg elfuttatja az apja vagyonát.

Horgasszegi Ráskai Tihámért többször láttam már az indóházban, de nem beszéltem vele. Bizonyos, hogy nem emlékezett rám. De évek múltán, mikor ismét kiszálltam a záhonyi indóháznál, önkéntelenül köszöntötem, mert valami rohamos esalódás következtében úgy tetszett előttem, hogy szegény Battai Gyulát látom. Zavaromban aztán megszólítottam, hogy nem ismer-e engem? Horgasszegi Ráskai Tihámér már ekkor nem öltözött a vidéki urak fitogtatásával. Még

(Folytatás a 12-ik oldalon.)

DAL

Más férfinek ajka nem érte még ajkam,
Hisz kívüled soha senkit se akartam.
Érted hullt a könnyem, szólt a kacagásom,
Busuló szívemből suhanó sóhajom
Is te hozzád szálljon:

Nesztelen, sejtelmes, csillagos estéken
Jártam csak egyedül: hátha előssz értem!
S majd megfojtott szívem örült dobogása,
Ha kutató szemem közeledni látta
Arnyad a homályba.

Cyönyörű volt nagyon, menni egymás mellett...
Mondtad, ez estéket, hogy sohse felejtéd;
Még valamit vártam! — A hangod csengése
Ejtett tévedésbe, édes remegésbe, —
Mégse mondtad... mégse...

Égő pillantásod csak arcomra tévedt.
Lehunytam a szemem, mert ha visszanezék
Nem tudnék, csak némán karodba borulni,
Lázás, égő csókra az öledbe hullni,
Aztán sirni, sirni...

Kemény Erzsike.

MINDENNAPI TÖRTÉNET

Irta:
Garvái Andor

Ketten voltak a pusztafalu szomorú szobában; az öregasszony meg a lánya.

Munkától, nyomorúságtól eltikkadt teremtés mind a kettő. Az öregasszony különben még csak volt ahogy volt! Őt eleitől fogva nem nagyon kényeztette az élet és lassanként szinte hozzá edződött a nyomorúsághoz. Harema a másik, az nagyon odáig volt már. Keskeny, halavány arcára fakó betűkkel volt ráírva az emberi sors legszomorubb elégiája, — az elmulás. Azt a törékeny, gyöngye testet egészen megörölte a vergődés, a mindennapi kenyér-kálváriája.

A beteg ott gúnyasztott egy megviselt, ócska bőrkarosszéken az ablak mellett és mozdulatlan fásult tekintettel bámult ki a háztetőre.

Az öregasszonyt kétségbejuttatta ez a gyötrelmes hallgatás, de megszólalni azért nem mert mégse, csak tévova tanácsalansággal tappogott a karosszék körül. Nem tudta szegény feje, hogy mitévő legyen, s csak nyelt egyet-egyet koronként, amikor a sírás már nagyon fojtogatta.

— Fázom! — suttogta egyszerre a beteg és dideregve vonta magára a lábához csuszott színehagyott gyapjukapdót.

— Hogyne fázna, drágám! — kapott a szoba hirtelen az öregasszony és nagy igyekezettel hajolt le a takarót megigazítani. — Hogyne fázna! Hiszen tegnap óta tüzet se gyújtottunk. Hideg van itt édes; és neked tegnap óta egy falat se volt a szádban.

Ujra esend lett. Pedig az öregasszony szorongó aggodalommal leste, hogy valamit szóljon, az a másik. A beteg azonban szinte görcsösen szoritotta egymásra keskeny, vértelen ajkait és nem felelt. Talán nem is hallotta azt, amit az a sirákozó, együgyű öregasszony mondott.

Hanem az most már nem bírta tovább elviselni a reggel óta tartó hallgatást. Rettegéssel, félt az iménti szörnyű némaságtól és egyszerre kitört belőle az eltagadott, kínzó kétségbeesés.

— Ilka! Rám se hallgatsz, Ilka! De hát mi lesz így belőlünk? Megölöd magad erőszakkal!...

A beteg elkínzott gyermeknyi testén könnyű reszketés futott át hirtelen a megszólításra, minth avaralim irdatlan messzeségből tért volna vissza a lelke és megszólalt végre.

— Megölöm magam? — kérdezte keserűen. — Hát meg kell nekem még ölnöm magamat?

— Ilka! Ne vétekez, Ilka! Majd megsegít az Isten, csak te ne hagyd el magad.

— Az Isten!... Hol van az az Isten!

— Látod, mire visz az oka annak, hogy hiszen nem is a jó Isten az oka annak, hogy annyit szenvedsz, hanem te magad. Nem enged, hogy orvost hívjak; még enni sem akarsz! Legyalább egy kis meleg levest...

— Enni! — kérdezte a beteg érdesen, fölényesen. — Miből akarsz enni? Vagy olyan sok a pénzed?

Az öregasszony lesüfötte a szemét és úgy felelt a kérdésre hátkan, bátoriatlanul, szinte alig hallhatóan:

— Nincs pénzem, Ilka... Már négy napja nincs!...

— Négy napja?!... És tegnap!

— Tegnap még kaptam egy kis hust hitelbe. Annyit rimázkodtam erre, Ilka! De hát kellett... kellett neked az a kis leves...

Az öregasszony hangja elfúlt a sírásban, a másik azonban, a halálra vált emberek kegyetlen önzésével gyönyörét találta benne, hogy az a másik is szenved.

— Ugye! Rimázkodnod kellett érte? — kérdezte ziháló-melleg, rekedten; aztán indulatosan tette utána:

— De ma már nem kaptál a rimázkodásra sem!

— Nem kaptam, Ilka...

— Akkor hát mit akarsz tőlem?! Én adjak neked? Mit? Mit adjak? Hiszen odaadtam már mindenemet! Mindenemet!

— Ne igazd magad, édes gyermekem! Megint beteg leszel, Ilka! Hiszen nem azért mondom, de látsz, úgy fáj a szívem, hogy így látalak egész raap a fűtetlen, hideg szobában; és... és aztán úgy gondoltam, hogy talán Sonner ur...

A beteg bántón erőltetlen fölkaecagott, majd hirtelen elhallgatva brutálisan támadt az öregasszonyra és átható, lázas tekintetében szinte gyűlölet lobogott, ahogyan az anyját nézte.

— Mit akarsz attól? — kérdezte nyersen. — Talán tartózik neked?

— Nem, Ilka! Nem tartozik. Elsején szokott fizetni... mindig előse.

— Hanem te zaklatni akarsz, hogy itt hagyjon ez is, mint a többi!

— Nem zaklatom én, Ilka. Még sohse kértem tőle. Most is, csak egy gondot, hogy kérünk vagy egy forintot, aztán elsején, lefogná a szobájából, csak egy forintot, Ilka, hogy egy kis meleg levest főhessenek nekünk!...

— Jól sejtj hát! Eredj, meséld el neki a nyomorúságodat! Menj, na! Ma'ár meg nekí, hogy éhes vagy...

Az öregasszony melléből egyszerre fölesuklott a zokogás:

— Istenem!... Nem vagyok én éhes, édes gyermekem! — és téged re látnálak nyomorogni. Nekem nem kell, Ilka!... Nem vagyok én semmi...

A beteg könny, éles tekintetét hirtelen elfutotta a homály és viszárszerű szűz, vonagló ajkkal küzdött a feltörő zokogás ellen. Amikor aztán megszólalt végre halkán; alázatos, szinte bozánatkérő volt a hangja:

— Ne haragudj, anyám!... De látod, néha úgy elfog a keserűség; és... és aztán az az ember nem is adna! Nem adna egy krajeárt sem. Csak hiába alázkodnál meg előtte; talán gorbomba is lenne...

— De hát mit tegyünk, Ilka? Én nem bánám, ha meg is szid, csak adjon. Nem nézhettek így tovább!

— És ha nem ad?

— Ha nem ad...?

Az öregasszony egy pillanatra elhallgatott, aztán könnyes szeméit a lányára emelve, zavartalan suttogta:

— Ha nem ad, Ilka... akkor... akkor a gyűrűt... zálogba...

— Nem! — riadt föl a beteg élesen és rekedt, szintelen hangja szinte rikoltva tört elő melléből. — A gyűrűt nem adom! Nem! Érted? Nem adom, ha éhen kell is vesznem. Az utolsó pereig viselte Józsi... Nincs is egyebem tőle. Még egy képem sínes! Semmi...! Mit akarsz? Nem adom! Nem adom!... Nem!...

Az erőszakos kitörés hirtelen elernyesztette. Kimerülten roskadt vissza a székbe, a szeméi lecsukódtak s megnyult, vértelen arcára valami idegenszerű merev nyugalom rajzolódott ki, ami szinte félelmet keltett.

Szívet szorító esendőség támadt a szobában. Nem hallatszott más, csak a beteg nehéz, ziháló lélekzetvétele, meg valami ártikulálatlan, tompa nesz a sarokból, amikor az öregasszony koronként halkán fölzokogott.

És ebben a siket hallgatásban valaki odakint hangosan bevágott egy ajtót.

Mindkét asszony megrebbent a dörrenésre.

Aztán fűtöréses hallatszik kívülről és még egy ajtócsapás.

Itthon van! — rebegette az öregasszony elesülő hangon és a fűtetlen, hideg szobában, egyszerre valami fullasztó, türelhetetlen hőség támadt a szavakra. És az a forróság ráfeküdt a mellükre, a torkukat fojtogatta, hogy nem bírtak szólni, csak néztek egymásra tágra nyílt szemekkel, görcsösen, pihegve.

Ólomlassúsággal teltek a pillanatok ebben a nehéz várakozásban; s a két szorongó szegény teremtés remegve figyelt minden kicsi neszre. Végre az öregasszony belkén engedett egy kicsit a feszültség és mélyen, megkönnyebbülve felsóhajtott; aztán pedig halkán, bizonytalanul megkérdezte:

— Bemenjek, Ilka!...

A beteg hirtelen fölemelkedett és ajkai szólásra nyíltak, de nem maradt ideje a feleletre, mert a hátuk mögött egyszerre kivágódott a szoba ajtaja, s a küszöbön egy föltett-kalapú fiatalember jelent meg.

Sonner ur volt; a szobaur. És egyenesen nekítámadt az öregasszonynak:

— Miért nínese befűtve nálam? Nem megmondottam, hogy fűtsenek be, mert korán hazajövök?!

A két asszony zűbbedő lélekkel hallgatta a kifakadást.

— Micsoda új rend ez? Mi?! Velem nem lehet így packázni, mert itt hagyom magukat a faképnél a szobájukka legyűtt!...

A szörnyű fenyegetésre az öregasszony hirtelen fölécsudott és félénk alázattal mentegetőzni próbált:

— \$ifogyott a szén, Sonner ur kérem...

— Hát hozassanak! Ez nem kifogás, és nem is tűröm meg, hogy ilyenekkel álljanak elő. Tudják, hogy yeksején fizetek mindent, hát ahhoz tartás magukat!...

— De...

— Mit de?! Hozassanak szenet és vége! Ilyen-kutvaordító hidegben nem lehet itt megmaradni. Átmegyek addig ide a kávéházba, amíg a szob egy kicsit átmelegszik...

A két asszony egy pillanatok megkövülve meredt rá az ajtóra, a mely a hangos fiatalember után kíméletlen esőrennéssel bevágódott, s csak akkor mertek megmozdulni, amikor már a lépése knesze is elhalt a folyosóban.

— Istenem!... Mi lesz most? — sóhajtott az öregasszony könnybe boruló szemekkel.

Ujra eltelt egy örökkévalóságig tartó nehéz pillanat. A sóhajásra azonban egy hirtelen mozdulattal fölemelkedett a beteg, lesóványodott ujjáról erőszakosan lerángatta azt a keskeny karikagyűrűt, és lihegve, félelmes mohósággal tutogta:

— Nesze!... Nesze!... Hozass... hozass... szenet!...

És aztán végigestett azon a rongyos karosszéken és gyötrelmesen, kínzó zokodni kezdett.

— Egy szép feleséget és egy szép esernyőt nehéz megóvni az ellopástól.

— Egy rosszul alkalmazott igazsággal nagyobb bajokat okozhatunk mint száz ügyes hazugsággal.

— Ádám volt a föld uralkodója, míg — Éva nem érkezett meg és elrontotta az egész dolgot. Oh ezek az asszonyok.

— A boszankodásnak és a pirosítónak egyforma hatása van. De azért a nők inkább pirosítót használnak.

ISTEN

Van néha olyan csendes éjszaka,
Hogy megnyílik a mennyei ablaka
S az örök végtelenbe belát véges szemem!
Ilyenkor mindig Téged látlak ott,
Némán megülve csillagtrónodat
S mindig sajnállak, édes Istenem!

Esenek, tölem rísz néven ne vedd,
Hogy ajkaimra így veszem neved:
De árnyatlan tündöklés hiába vesz körül,
Káprázatos hatalmad hasztalan,
Örök-voltod csak gyötrelmedre van,
Ha egyedül vagy, mindig egyedül!

Igaz, hogy elmulatgatod magad:
Mozdítod ujjad és egy perc alatt
Ezer világ szülemlik, százannyi összedül,
Gyújthatsz minden porzemből új napot
És nem lesz semmi, ha Te akarod:
Te egyedül, de mindig egyedül!

Csillagjaid seregbe bolyonganak,
Sugaraik kíváncsi hullanak,
Fán a lomb ezrel né, a méh rajban repül,
Nem teremtetél semmit egymagát,
Árnyéka van mindennek legalább:
Te egyedül vagy, mindig egyedül!

Telepesen születik és enyész
A fal tövén az egynapos penész
És inkább ezt a sorsot juttassad részem:
Mint lakozó-helyül kristályeged,
Hogy éljek benne örök életet,
De egyedül, mindig csak egyedül!

Megvilán a zenit fejem felett,
Hallik valami tompa dörrenet,
Szomorú és magasatos a tulvilági szó:
Halandó meg nem élhet egymagán,
Az én erőm éppen ez a magány,
Amíg vagyok én örökkévaló!

MÓRA FERENC

mondja
roly bá
nátok.
vágya
S
tompá
rikának
sástól

Bes
éknál
aki oly
fiatalen
Elt
firkálta
mind s
róseine
nye, ak
Ma
nek a

bernek
S

már
tunk
gyan
he f

miatt
tok.

dühös
Igazán
latos.

szerep
belém
a ho

szerep
mondó
nékül

élhet
roly.

hány
ki el
ni. Én

dour.
lenzi

ságom
több
nyem

o rias
Mia

mer
jönne
kinba

gete
jártan

Talá
tünk
más

gény
dapo

tán
tok

dezt
mer

hitt
trét

tun
azi
rub
lap
vása

á h
ny
vár
ná
nap
től
sej
d o
bó
M
de
tal
bes
S
töl

Sárika völegénye

— Hát Sárika, már megint új völegényed van?
 — Megint, lelkeim. Én nem tudom, hogy szeretted belém. Azt mondja, Miskolcon látott a színházban, mikor a múlt héten Károly bátyámmal bent jártunk. Jaj, lelkeim, ha azt a levelet olvastátok, amit nekem írt! Hogy milyen szerelmes! Hogy egyetlen vágya van: az én viszonzszerelmem.

S a negyvenöt éves csunya vén leány, az aszalt bőrű, vörösés tompa orru, apró-szürke szemű Faragó Sárika. (még mindig Sárikanak hitták) kihuzott zsebéből egy levélkét, mely a sok olvasástól és hajtogatástól már egészen összegyűrődött.

— Csak olvassátok, lelkeim, olvassátok.
 Beszaladozta már vele az egész falut, járt Budayéknál, Kanyóéknál, Dobozyéknál. Mindenütt kinevették a hőbortos vén leányt, aki olyan szerelmes természetű s akivel olyan sokat bolondoztak a fiatalberek.

Elterjedt annak a híre az egész vidéken. Szerelmes leveleket firkáltak neki, tele mindenféle bolondsággal s a szegény vén leány mind szentül hitte. Magával hordta a leveleket s mutogatta ismerőseinek. Minduntalan kerekedett képzeletében egy-egy völegénye, aki már megkérte vagy legközelebb meg akarja kérni.

Most sem gondoltak egyebet, mikor Sárika, az új völegényének a levelét hozta.

— Ugy-e, milyen kedves, milyen gyönyörű egy levél! Az embernek szinte szemébe gyűlnek a könnyek, ha elolvassa.

S törülgette a szemét:
 — Hát még ha látnátok, micsoda aranyos, szép fiatal ember!

már találkozunk. Ide ugyan nem jöhet Károly miatt. Tudjátok, milyen dühös ez a Károly, igazán csodálatos, hogy szeretted úgy belém. Imád, a bolondulásig szeret. Megmondta, hogy nélkülem nem élhet. Mert roly, valahányszor valaki el akar venni. Én nem tudom, miért ellenzi a boldogságomat. A többi völegényemet is mind ő riasztotta el. Miatta nem ismer senki idejönni. Most is kiabált, fenyegetett, de tulajdantam az eszén. Találkozót tűztünk ki egymásnak a völegényemmel Budapesten.

— Hát aztán találkoztok is? — kérdezték a jó ismerősök, kik még mindig azt hitték, hogy tréfa az egész.
 — Találkoztunk. Károly azt hitte, hogy ruhát, téli kalapöt megyek vásárolni. Azt ám. Völegényem már ott várt a vasutnál. Három napot együtt töltöttünk. Ki sem mondhatom, milyen boldog voltam. Micsoda szép, deli, finom fiatal ember. Olyan, mint valami királyfi. A családja is előkelő. A beszuki-Sóváryak közül való.

Az ismerősök nem tudták elképzelni, mit gondoljanak, mikor Sárika megmutatta az arany karikagyűrűt is, melyet völegényétől kapott.

Öcse, Károly, akit különben bátyjának szokott nevezni, dult-fult haragjában:

— Bezáratlak a bolondok házába.

De nem ért semmit az ijesztgetés. Azzal is hiába fenyegetőzött, hogy elfogatja azt a csalót, azt a gazembert. Sárika jól tudta, hogy nem lehet valakit azért elfogatni, mert őt szereti s nőül akarja venni.

— Csak a pénzedet akarja, te boldogtalan, — mondta elkeseredve Károly.

Mindhiába volt. Sárika tudta, hogy nem ez az első fiatal ember, aki szerelmes belé, csak Károly gátolta mindig.

— De hiszen azok csak bolondot üttek belőled. Hát nem bírod megérteni, te eszeveszett?

Nem, nem bírja megérteni. Annak mind csak a Károly ármánykodása az oka, hogy ő eddig férjhez nem mehetett. De most nem hagyja magát elámitatni, sem elrémített, akárhogy fenyegetőzik is Károly. Ő nagykorú, azt teszi, ami neki tetszik, neki nem parancsol senki.

— Nem lehetne kérem igazán bezáratni az örültek házába? — kérdezi Faragó Károly az orvost.

A doktor vállait vonogatja. Nem lehet azt olyan könnyen. Igaz ugyan, hogy mikor ilyen idős korában s a természettől olyan mostohán megáldott külsővel férjhez akar menni egy huszonöt éves fiatal emberhez, föltehető, hogy nincs tökéletes esze: de ilyesmiért még senkit sem zártak be az örültek házába.

— Pedig ott is jobb helyen lenne, mint annak a gazembernek a kezei közt, — szölt az elkeseredett testvér.

— Amde a szerelem mindenható s két szerető szív egyesülése elé hiába akar gátat vonni akár micsoda testvér. Egy éjjel Faragó Sárika megszökött zsarnok bátyjának hatalma alól.

A legelső vonattal Károly utána rohant. De mire Budapestig ért, kissé lehült rettenetes haragja. Mit csináljon? Zajt üssön! Botrányt idézzen elő? A rendőrséghez forduljon segítségért? Hisz ott kinevetik. Mióta nem szabad huszonöt éves fiatalembernek negyvenöt éves hölgyet szeretni, ha neki úgy tetszik?

Faragó Károly belátta, hogy a dolgon már nem segíthet. Erőszakoskodják? Az nem használna, Sári már nem engedelmeskedik neki. Hát mit akar? Párba akar kerülni a svihákkal? sérteni, hogy aztán kénytelen legyen lovagias elégtételt adni neki? Hiszen mit



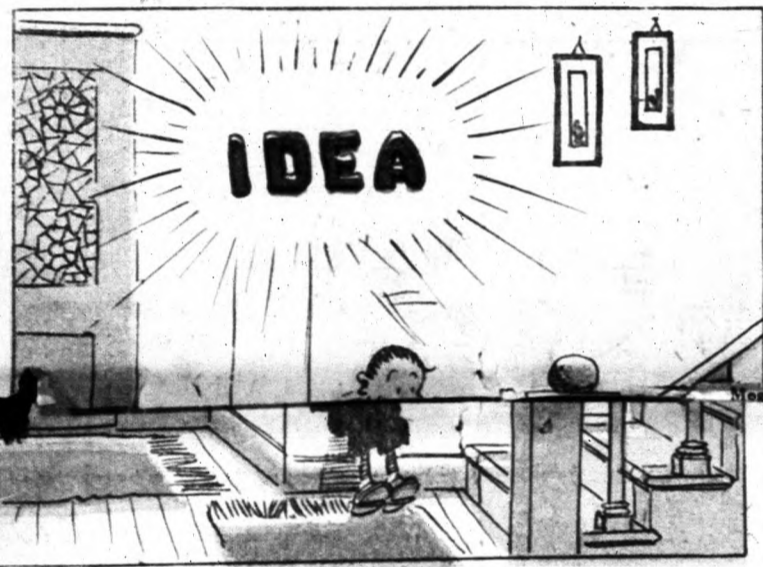
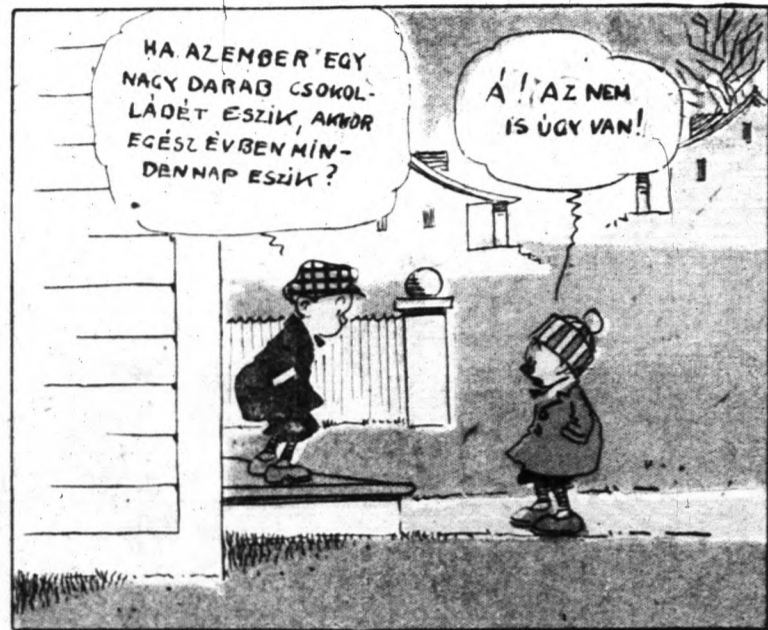
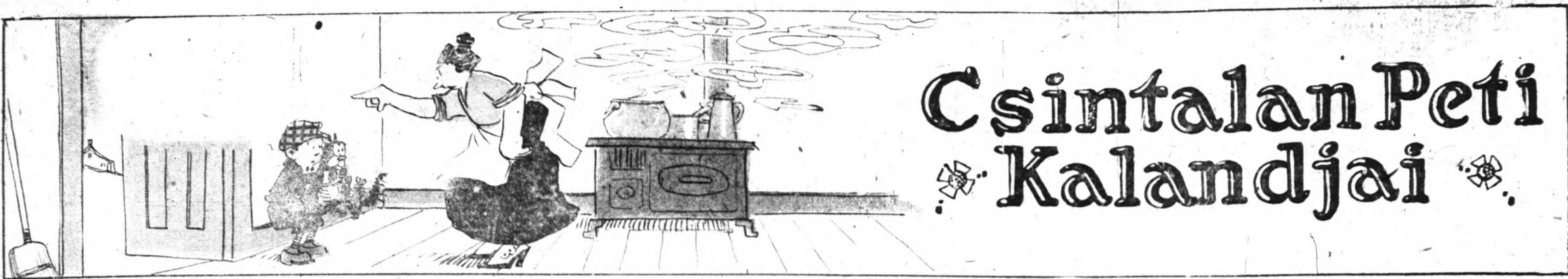
ÖRVÁLTÁS.

hozzat föl ellene? Hogy elbolondította ezt a szerencsétlen teremest? Hisz az nem becsületbe vágó. Hogy ki akarja fosztani? Hát lehet azt bizonyítani? Sóváry Imre gavallér, korrekt, kifogástalan gavallér, akinek becsülete ellen mitsem szólhatni. Hogy utána (Folytatás a 14-ik oldalon)



AVASARNAP NAGY HUMOROS OLDALA

Rajzolta: Gene Byrnes



(COPYRIGHT, 1919, BY THE NEW YORK HERALD CO.) All Rights Reserved.

Ass MARCSA

ISZONYTÁTO... nem utólag... mi falukba... az igazi... maga se igen... azért csúfolják... kilenc éves gyermek... Egyébként... az az epéjét, hogy... a felesége. Ebben... történeti igazság... bácsinak két feleség... mind a két asszony... már a földet a... Olyan böhömi... csókás orral... kiesapótra... jussa, olyan... bagósapkája... mándlija... Világ... esen, mint... És olyan... másnak, mint... bátyó legfiatal... csak Szegény... eja esupa... habókás tyúk... képesfele. Verr... drótsorte... fején. Csak... nézősü kék... A világon... vele élet... nap delután... gények is... volt a nagy... unomban har... sát. Még... tek rája...

Mert az... A várka... A tolla... A várka... Vendé... esett, mi... pillantott... Urans... majd ab... ből - tün... a Marcsa... keim már... a lányaim... ett a tarka... a nyakam... hogy olyan... guztusa... feleségül... Szegény... még vasár... radt. Süt... salt, fejt... 5 munká... külső... a részt... A sok... egy füre... bióndul... gyűtem... szina... Ezért... foltják a... Az... nappal... zett az... a papírk... meg a... M... tén arany... voval... halok... nem se...



ITÉLKEZÉS

DÓRA, a borzashaju és zöldszemű kis színészleány, fölült a színpalak mögött az Éjjeli menedékhely szurtos pincelépcsőjére és a Bob herceg fehérbársony trónszámolyára rakta a lábát. Trikóban volt, fáztott és nagy, nehéz szomorúság ült a szívében. Fölvehetett volna egy hermelines biborpalástot, a mely pár lépéssel odább hevert kiterítve a Bizánc királyi székén. De lusta volt mozdulni.

Dóra a nagykeres kis budai házra gondolt, a veranda széles, piros kőköszöbére, amely csillagosan nevető kék klematizsokat hajtott ki magából minden oldalról. A kedves, vén bédlőre, amelynek pohárszékén kacéruk csillogtatta a pirosfelhős novemberi alkonyt a tarka emlékpoharakat és öreg ezüstszelencéket. A nagyszájú, barna eszterpályára, amelynek zugó parázsát-ig esténként áhitatos csöndben csodálhatták ketten, ő, meg a testvére, Helén. A kerek ebédasztalra, amelynek puha, rózsafényű abroszán a forrópárás uzsonnai kávét merre szíjjel aranyzáju, finom, öreg eszékbe Zsófi néni... Zsófi néni, aki őket nevelte, aki mindig viselte a hosszúsáru, félfűjas fekete keztüit, aki a szigorú apácaszemével meglátta a nyiladozó gyermekszívükben, a titkok-titkát, s kevély hidegségével ébredésükben fojtogatta meg a forró álmokat...

Hát ezekre az őszei délutánokra gondolt Dóra, és az estékre, amikor már táncoló lámpasugarak ömlöttek végig az apró, meleg szobákban, és Helén az urát várta haza. Csókos türelmetlenséggel, gyerekes aggódással várta mindig Helén, az ő szép, széke nénye, az urát, Balázst, aki a legszébb és legjobb, a legmélyebb lelkű és legragyogóbb elméjű ember volt, mindenek fölött. Dóra így látta. Dóra így szerette. És ezért, ezért, hogy ilyen titkos, bűnös és gyönyörű lángolások emésztették a szívet, ezért szokott el Dóra a bársonypuha és ávirgató kis fészekből, ezért turta az élet, csillogó szemétét, ezért futott neki a tarkalimosos lápnak. Nem virág volt ő, aki szelid és hervatatag hájjal hullatja porba a fejét, hanem szilaj és esapongó pille, aki fagyogni akar a fényben és szédülni kíván a halálos tüztől. Kerengeni és szédülni a forró csillogásban, hogy sohase kerüljön tiszta és világos gondolat képe a bódult szemek elé!... De hát ez csak addig könnyű, amíg az ember messziről kívánja a tüztáncot. Nehéz akkor, ha már ott ül az Éjjeli menedékhely pizkos pincelépcsőjén, és visszagondol a klematizsok lugasokra.

Megáll Dóra előtt Rikárd apó, aki éppen Shylock gonosz köntösét viseli magán, és szól:

— Hát te megint itt gubbasztasz, fagyottszárnyu feeském! No, mondom, szép kis szubrett lesz belőled is! Hogyan jársz el egy tüzes és szerelmes táncot te, aki összeborzadsz és elfehéredel az undortól, ha megérint a férfikéz melege! És megíratod a tüzhélményt karásonyfádat! Más való neked, lelkem, nem festett palota

és aranycipellő! Bölesőringató nóta és fehérlágyú tűz, ez illet téged! Valami biztosfalu, puha-pelyhű fészek, és valami holdas-érméjű lovag, akit lágyzengésű szót és szelidmelegű csókot hintegessen rád egész napon át! Vesd a tűzre a trikódat, fiam, és a párodát keresd meg! En mondom neked!

— Apó! — mondja Dóra és föláll, lerázza ruhájáról furesa arónusának szennyét, — apó, nekem már megvan a párom. De nagyon messze van tőlem. En hozzá soha el nem érek. De eltépni sem tudom magamat tőle soha. Ha a világ végéig futok is az emléketől. Gyöngye és bűnös zsvivem van nekem, apó. Ő a testvérem ura. Gyermekük is lesz nemsokára...

II.

Bugó panaszszal sirják szíjjel a világba a gyászünnepi harangok a fiatal halált... Öreg siralom, megkopott tragédia ez: a fakadó élet meggyilkolja a viruló életet... Az üde gyermeki ajkon felujjongó sikoltás elnyomja az anyaszáj végső hördülését... Helén meghalt...

Helén meghalt... Tavaszi virágáradásra ragyogott a sápadt, ősi verőfény... Káprázatos tündérliget lett a bozotos kis temetőből... Minden lobogó gyertya fényét, minden fehér pompáját, hőszi virágnyílását és csillogó könnyét elhozta a szeretet ehhez a sírhoz, amely a fiatal anyaság szent vértanúságát fogadta magába...

Arra, hogy Dórát hívják, senki se gondolt. A lány régen kiesett már a vérségi melegből, mint szédült vándormadár a vonuló rajból. De mégis eljött. Földig ajázta, könnyektől tisztán. És amikor

AZ ÁLLATKERTBEN.

Kis fiu (akinek a papája szabó): Mamuskám, rokonunk nekünk ez a kecske?

OH AZOK A KATONÁK.

— Mi szeretnél lenni, Gabi!
— Katona.
— Miért katona.
— Mert akkor nekem tenné-e a szakácsnő a legnagyobb darab húst.

Magyar elégia

Egy ezeréves dal bug lelkemben,
Elénekeljem?
Félek, hogy szívem szakad meg e dalban,
Örökségem e bubánatos dallam.

Ott sir benne az ezeréves átok,
Hiszen tudjátok:
A magyar, aki hivatott a nagyra
És büszke utját mindig félbehagyja!

Ott sir benne az ezeréves bánat,
Mely égre támad:
Miért kell nekünk napimádó rajnak,
Elébe vágni örökös viharnak?

Egy ezeréves dallam bug szivemben
S érezi lelkem,
Hogy e nóta megy az én életem,
Hogy ez a nóta végzetem nekem!

S ha pályám, bár szép, ő de töredék lesz,
Nekem elég lesz.
Legalább népem nagy tragédiája
Az én nótamban is magát példázza!

Juhász Gyula.

Írta:
PAPP MARISKA

Dóra melléje térdelt, és szelid alázattal hajolt a kezére.

— Otthon sir utánad az árva kis fiókád, Balázs. Jer. Vezess engem is hozzá. Engedd, hogy nekiadhassem az éjszakai álmom, hogy leshessem az üde pihégeseit, hogy a csókomp melegével száritsam meg a könnyes kis szemét. Jó leszek, Balázs, alázatos, és tiszta, mint a hattyu szárnya, csak engedj a gyermeked mellé! Csak add nekem a gondod és bánatod felét! Nem kell nekem szeretet és nem kell jó szó se, soha, Balázs; csak őrizni akarom a gyermeked édes álmát és a te szíved nehézsébet...

Es megindultak ketten, kézenfogva, a szép, szomorú, fehérdős uton. Oh, pogány remények tarka fénye nem törte meg a gyászuk fonséges homályosságát! Az ifjúság mély szenvedélyes bánatától és igaztüzű könnyeitől dagadozott a szívük. Semmi, oh semmi nem volt a lelkükben, csak áhitatos, hófehér gyász, tiszta fájdalom és szent szeretet... szeretet, amely mint egy könnyező vergődéssel megfonott, izzó, hatalmas lánc fogta össze az érzésükben, a vesztett kinszet takaró földhalmot, amit elhagytak, a drága gyöngyöket rejtő bölesővel, amely felé most siettek...

De mást látott az ő közelgő árnyékukban Zsófi néni, aki eléjük lesett az esti szürkéségben. Ő látta a multak tüzeit, látta titkos ígéreiteit a jövődönék, látott messzi avaszi virágzásokat az őszi szomorúságban. Sok mindent látott, aminek még a sejtelme sem érte a közelgő kettőt...

Es kilépett a tornácköszöbré. Eléjük emelte keztüis kezét, mint valami tiltó, fekete rémjelet.

— Mit akarsz, Balázs?
Balázs csak vezette feléje Dórát, egyforma, nyugodt szomorúsággal.

— A gyermekhez viszem... Dórát...

— Ezt? Ezt a foszlott színészrongyot akarod odaereszteni a gyermeked bölesőjéhez? Hova tetted az eszedet, Balázs? Csak nem háborítják a szívedet bűnös gerjedelmek máris, mikor még ki sem hiült asszonyod halotti ágya? Es még sok szót rikoltott bele Zsófi néni az alkonyi csöndbe; szavakat, amelyek élesek, és hidegek voltak, mint éjjeli órában a vijjogva sivitó északi szél, rutak és szürkék voltak, mint döglött denevérek az árok sorában. Szavakat, amelyekből Balázs döbent röstelkedéssel, busan lehajtott hamlokkal botorkált be a házába és Dóra riadtan, szegyetüzes orcával futott neki az őszi ködnek.

Igy dermesztette meg Zsófi néni egy, két vagy három, vagy még több élet pihégo melegét, akkor... ott, a klematizsok küszöbön, azon a gyönyörű, lilapárás őszei alkonyaton.

As
MARC

ISZONYTATÓ

Iszonytató nem utólag mi falunkban... del. Az igaz... ő maga se... azért csufolja... kilenc élő gy...

Egyébként az epéjét, hogy a felesége. El történeti igaz bacesinak két... mind a két... már a földet...

Olyan borh... esőkás orra... kiesapottira... jusza, olyan... bagóspakája... mándlija... esen, mint h...

Es olyan... másnak... hátyó bglia... csak. Szegény... cája esupa... habókás... képesfele... drótsörte... fején. Csak... nézésű ké...

A világ... vale... nap... gények... volt a nagy... unomban... esát. Meg... tek rajta...

Mert... A vár... A toll... A vad...

Vendel... esett, mi... pillantott...

Uran... majd ebb... ból? — tü... a Maresa... keim már... a lányaim... ezt a tarka... a nyakam... hogy... guszta... feleségül...

Szegény... meg... radt... salt, fej... ső munk... káló... a rész...

A sok... egy fure... bolond... gyűj... szin... Ezért... fojták...

Az... napp... zett... a paj... meg a...

tén... vosná... halok... nem...

—



ASSZONYOK LÁNYOK

MARCSA SZERELME

Irta: SOMLAY KÁROLY

Asszonytató esunya, majd nem utalom formájú ember a mi falunkba az öreg Kylene Vendel. Az igazi polgári nevére már ő maga se igen emlékezik. Talán azért esufolják Kylenek, mert Kylene élő gyermeknek az apja.

Egyébként azzal is forradják az epéjét, hogy kétszer halt meg a felesége. Ebben pedig annyi a történeti igazság, hogy Vendel bácsinak két felesége volt és hogy mind a két asszony felett behuzta már a földet a sírásó.

Olyan borhíműs pófája, babir-esókás orra, papucs-szája, olyan kiesapottira kent kajla kanászba-jusza, olyan kupalaku, rongyos bagósapkája és olyan foltoz mánálja a világon senkinek sem esen, mint Kylene Vendelnek.

És olyan esunya lánya sínesen másnak, mint a minő a Vendel bátyó legfiatalabb lánya, a Maresa. Szegény Maresa! Az orcaja csupa szeplő és máfolt; a babókás tyuk se tarkább, mint a képesfele. Verhenyeges haja pedig drótsörte-gyanánt borzalkodik a fején. Csak a szeme szép; szelid nézésű kék szeme van neki.

A világot se futottak volna vele cicét a falu leányai vasárnap délutánon, mint a réten. A legények is megvetették: ha tánc volt a nagykoromában, bizony nyomokban hagyták a szeplős Maresát. Még gúnyverset is költöttek rája:

Mert az ágya készetlen,
A vánkosa töltetlen,
A tolla még a toba,
A vadkácsa hordozza...

Vendel bátyó szinte kétségbeesett, mikor ere a szeplős lányra pillantott.

Uramisten, mi fejledezik majd ebből az alamuszi virágból! — tűnődött sokszor az öreg a Maresa jövőjén. A gyermekeim már mind megházasodtak, a lányaim is férjhez mentek; csak ezt a tarkapofájú kis féreg marad a nyakamon. Mert nem hinném, hogy olyan kriminális pogány guszta legyen valakinek, hogy feleségül vegye bárki is.

Szegény maresa hát egész nap, még vasárnapon is otthon maradt. Süttött, főzött, mosott, vasalt, fejt, egyszóval minden belső munkát ő végzett. Sőt még a külső mező munkából is kivette a részét.

A sok jó tulajdonsága mellett egy furesa bogara is van neki: boiandul a maeskákért. Valóságos gyűjteménye van a mindenféle színű és nagyságu állatokból. Ezért meg Maeskási-jányuk esufolják a gyerekek.

Az aartási munkák előtt, pár nappal szörnyű fájdalmakat érzett az öreg Kylene Vendel. Mivel a paprikás pálinka se szüntette meg a baját, hát orvoshoz ment.

Maholnap a fűbe harapok ténsuram — nyögödieste az orvosnál, — a végemet érzem. Meghalok, ha csak énns doktor ur nem segít rajtam.

— Hol érzi a fájdalmakat?

Vendel bácsi? — kérdezte az orvos.

— Itt a gyomromban. Valami kelevény fakadt meg benne istálom. Aligha meg nem irta már Belzeub az obsitomat.

— Nem kell a halálra gondolni Vendelünk. Csak egy kis bélhurut a kend baja. Majd adok medicinát, feküdjék otthon ágyba és szedegesse szépen a kanalas orvóságot. Két hét múlva kutyabaja.

— Feküdni! Hogy a manóba feküdném. Mikor most van az aratás? Ha lefekszem, lábom rohad a rozsom meg az árpám.

— Ezen is lehet segíteni, Vendel bácsi — felelte a doktor, — kérjen egy muszkát kölesön az uradalomtól. A muszka majd learat kendnek. Van az uradalomnak most elég muszkája. Majd inkább én is szőlök az ispan urnak.

Kylene Vendelék hát megkapták a kölesönmuszkát. Az öreg ugyan kikötötte, hogy az ételbeli ellátáson felül legfőkébb csak egy kevés boeskorpenzt fizethet a pokolverte fajzatjának. Csak éppen hogy annyi pénzest két adhat neki, amennyi a boeskoroptatás ellenértékének megfelel. A szigoruan zsgori feltétel mellett is kapott egy muszkát az aratási, takarulási és eséplési időre.

A fiatal muszka, bizonyos Nikifor nevezetű nyurga legényke csak olyan akkuratusan lekaszált a gabonát, mint akármedlyik magyar ember. Olyen széles rendeket vágott, hogy Maresa alig-alig győzött utána marokot szedni a sarióval. A Vendelék két tehénkéjén haza is hordta a termést a szériuskertbe, ki is esépelte, meg is szelette rendjében a magot és olyan sudárnyi, kazalt rakott a szalmából, hogy rigyen bámulták a falusi gazdák.

Takaruláskor történt, hogy

Vendel bátyó jobbadán érezvén magát, így szólt a lányához:

— Maresa te, mondok, lóg meg a madzagon az éléskamrában egy szereesengyerek. Szeljél belőle egy darabot a kenyerem mellé. Mondok, falhatnékom van.

— A füstjöt szalonnát gondolja ed'sapám? — kérdezi az asztalon babrálgatva a leány.

— Persze, hogy azt gondolom.

— A szalonnából pedig már akkorka sínesen, amekkorakával egy egérfi jólaknek.

— Nínese? Hát hova lett?

— Megette a muszka.

— A muszka? A finom hás szalonnát a muszka zabálta meg? A pokol'var vesse ki a bendőjéből, mi módon firkózott az a dísznö muszka a szalonnához?

Hát lassacska én adogaltam neki. Olyan szépen dolgozott a mezőn a Nikifor, hogy nem tudtam volna elnézni, hogy csak száraz kenyeret meg nyers iborkát egyen a lekem.

A dög győjön rája, az ilyen fenéből szalajtott muszka bizony tengelyvég is lenne a szekéren, ha szalonnával kendgetnek. Söhajította némileg kiengesztelődve Kylene Vendel és szalonna nélkül pófázta be a kenyeret.

Hanem gyanú is fogott az öreg. Ez a Maresa, a tuz egésze meg a dolgát, mintha egészen megváltozott volna, mióta a Nikifor muszka van a háznál. Kimesakszik, kifésülködik; aztán még koznapon is vasalt, jár és fehér strimfít huz a lábára. Vasárnap pedig ki is szagositja magát a endar. A múlt vasárnap is Miskoleort volt; alighanem onnen hozza a szagos hőt-kolompot; aminek urí szoval Eau de Cologne volna a neve. Hát ilyen drága hőt-kolomppal boesolgatja vörös haját a Maresa a Nikifor kedvéért.

Urambocsá, az ilyen lányféle bizony elbugárik. Ha még olyan fertelmesen szeplős is, elbugárik a lány, ha szemügyet vesz a legényen. És hát ez a piszeorrú Nikifor testben és egymásban bizony számvetekszik akármiyen magyar legénynyel. Csak épen, hogy káromkodni nem káromkodik, meg verekedni nem verekszik; inkább babákat farag vasárnap délután és innádkozik a pítar végén a gyeheña. Hát a Nikifor is elég alkalmas arra, hogy fejét vegye a lánynak.

No de majd közibük ütök én a eseresznyeunkóval. Mert muszkáuk csak nem nevelek jányt, aki istene van a muszkájának. Még ha hereg volna is, még muszka heregnek sem ad nek én jányt. — dörmögte Kylene Vendel és szemmel tartotta a Maresát.

Egy szép napon ötven koronáskát kapott Oroszországból a Vendelék muszkája. Nagyon meörült a pénznek az istenadta és este, dolgido után, így szólt az öreghez:

Idzeme de Grünbergeru... Menjünk át a Grünbergerhez... — A Bün Gergelyhez? — köes-mába, a Bün Gergelyhez akar menni Nikifor fiam! — kérdezi Vendel bátyó, aki nem értett bár oroszul, de annyit mégis perreipált a beszédből, hogy a Grünberger vagyis a Bün Gergely kosmat jelent.

Jeszt... Oda, a Grünbergerhez, felelte lapos mosollyal a kölesönkört muszka.

Kylene Vendel nem volt barátja a hamleti tüprengéseknek. Nem is latolgatta hát, hogy mejen ne menjene? — Es bár kányaizú hort mér a Bün Gergely, mégis csak átbállagott hozzá a muszkával.

Itt aztan meggyőződött afelől, hogy Nikifor nem is olyan termékenyellen legény, mint amilyenek ő vélte. Olyan szépen kezelte a boros flaskókat, hogy gyönyörűség volt nézni.

Az örödögök tartsanak rajtad dögrovást Nikifor fiam, te bizony alighanem keveset szoptál escesemő korodban az anyád tejéből, hogy ilyen szomjas vagy, — mosolygott Vendel bátyó és rokonérzelmeinek dokumentpmaképpen azon hevenyében pipát eséplélt Nikiforral.

Éjfél tájon így szólt a muszka:

— Tudok én ennél italosabb bort is. Olyan fájú bort senki nem mér a faluban, mint a sánta Orstein. Menjünk át az Orsteinhez.

— Az Ursteinhez, fiam? Nem bánom. Hát gyerünk, — felelte Vendel bátyó és a muszkára támaszkodva, áthurcolkodtak az Orstein esapszékébe.

Reggelig mulattak. Maradt is valami az ötven koronából, nem is. A fene bánja. A maradékot Nikifor szépen bekötötte a kendője szarvába. Hazafelé menet aztán Kylene Vendel barátsága jeléül sipkát eséplélt a Nikiforral.

(Folytatás a 12-ik oldalon.)



Karosszék-takaró

REJTVÉNYEK.

1. BETŰREJTVÉNY.

Zöld, piros, ü

2. VERSE REJTVÉNY.

Az első tagom az nem egész, nem is egy. Másodikat ütök, mert magától nem megy. Mindakettő együtt nagyon csunya ember Dalolva fekszik le a káromkodva kel fel.

Négy uri méltóság Lakik egy szobába, Ajtó, ablak nélkül Magas palotába.

December 14-én megjelent számunkban közzölt rejtvényeink megfejtései: 1) Nagy Ida; 2) Kémény, füst; 3) 2 libatofás, 6 gyöngytyuktozás és 72 tyuktojás.

Helyesen fejtették meg: Polonkai István, Chicago, Ill.; Mrs. A. Gerenday, Oil City, Pa.; Juhász Mihály, Edon, O.; Schreiner Gábor, Painesville, O.; Molnár Géza, Pittsburgh, Pa.; Kovács Anna, Manelova, O.; Kerekes Julia, Cleveland, O.; Lukács István, Erie, Pa.; Martos János, Passaic, N. J.; Fencsik Aladár, Detroit, Mich.; Melegh István, Chicago, Ill.; Mokra Pál, Lorain, O.; Scheitzer Samu, Cleveland, O.; Molitoris Dezső, Akron, O.; Nagy József, Cleveland, O.; Vajda László, Painesville, O.; Csontos Mariska, Elyria, O. és Burkus János, Rossiter, Pa.

A díjakat sorshuzás után Molnár Géza pittsburghi, Kerekes Julia clevelandi és Nagy József clevelandi előfizetőink nyerték meg.

RÉGI VICC, DE MINDIG UJ.

Azt kérdezi egy ur a sok kolduló rajkótól:

— Mind egy apának fiai vagytok?

Szól a legkisebb és legmezelebb:

— A többi mind, csak in vágyok mási, de engem is ezeknek ász ápjá ruhás!

A LELEMÉNYES RAJKÓ.

Almát akar lopni a rajkó, de rajta vész, mert a fán éri a csösz.

— Ejnye te pernahajder! — kiáltja a csösz, mit csinálsz te azon a fán?

— Jáj kirem, ázst nízsem érik e mán ász álmá!

— És a fáról nézed? mikor én innen is látom!

— Kennyi csösz urámnak, mágnának mán gyákorolt á seme, de én még csak most gyákorolom!

1920?

Most jelent meg az 1920. évre szóló nagy képes árjegyzékem mindenféle valódi hazai ékszerrel, tájképekkel, hangszerekkel és sok más valódi hazai különlegességgel. Ne gondolkozzon azon, hogy mivel lepje meg kedveseit, hanem kérje ezt a nagy képes árjegyzéket, mit bárhol ingyen küldök.

Amerika legnagyobb magyar áruháza.

EMIL NYITRAY
224 EAST 39th STREET,
NEW YORK, N. Y.



M. L. T. — Eddig mindenben a lehető leghelyesebben cselekedett. Az se baj, hogy ajándékot fogadott el, — ha ez nem valami értékes dolog. A jövőben így viselkedjék:

Írjon neki még a régi formában és hívja meg bemutatkozásra, de ne felejtse kijelenteni, hogy ezzel a látogatással egyikük sem tesz kötelező lépést. Írja meg neki, hogy ön — természetesen — csak akkor határozhat, ha megismeri. És, hogy megismerje, ahhoz nem elég a levél.

Ha jóra való és önhöz méltó intelligens ember az illető, akkor megérti önt és természetesen fogja tartani azt, amit tesz és tett.

Ha előjön és előnyösen ismeri meg, akkor egyszerű a kibontakozás. Ha nem tesz öre kedves benyomást, akkor gondolgozási időt kér és megírja neki a választ. Ezzel aztán be is kell fejezni a dolgot. Üdvözlí Terka néni és kéri, hogy írja meg neki, miként határozott. Terka néni ismeretlenül is gondos szeretettel gondol olvasóira.

— **NOVÁK BORISKA.** — 1) Ha figyelmesen olvasná a Vasárnapot, tudná, hogy a szépségverseny eredményét a január 4-iki számban fogjuk közölni. 2) Magyarországi lapból vettük át a cikket. 3) Most, a háboru alatt sok ilyen lap megszűnt. Mi se tudjuk, melyik jelenik meg a régiék közül. Érdeklődjék talán egy kicsit később. Üdv.

— **EGY ELHERVADT.** — Aki így ír, az nem "hervadt" még el. Annak joga van még a szeretethez, vagy szerelemhez is. Ezt a dolgot azonban nem szabad folytatni addig, míg az illető máshoz van fűzve. Legokosabb szakítani, de ha nem tud, várni is lehet. Várni a hazai hírekre. Ez az egész, amit Terka néni mondhat önnek.



Ezeket nem szeretem, ha ezekbe a poloskák bejutnak, soha se lehet többé azokat kiirtani. — I do not like these; if bed-bugs get into these, they never more can be exterminated. — Aj du nat lájk diz, if bed-bagz get into diz, déj never mór ken bi ekszterminédt.

Még egy könyvszekrényre van szükségem! — I need another bookcase! — Aj nid enader buk-kéz!

Megígertem a feleségemnek, hogy haza küldök neki egy zsámolyt. — I promised my wife to send her home a footstool. — Aj promájzd máj vájft tu szend hör móm e futszul.

Küldjön a lakásomra és mérje meg a két nagy szobát, mennyi szőnyegre lesz szükségem. — Send up to my home and measure the two large rooms to see how much carpet I will need. — Szend ap tu máj hauz end mezsör di tu lárdsz rumsz to szi hau maes kárpet aj vil nid.

A szőnyeg ára egy dollár husz cent, ez magába foglalja a varrást és az elhelyezést. — The price of the carpet is one dollar twenty cents, this includes the sewing and the laying. — Di prájzs af di kárpet iz van daler tventi szentsz, disz inklúdsz di szóing and di léjing.

Nem uram! Nem kell nekem hitel, én készpénzzel fizetek. — No

Sir! I don't want any credit, I pay ready cash. — Nő ször; aj dont want eni kredit, aj péj redi kes.

A vaskereskedésben. — In the hardware store. — In di hárdver-sztör.

Mutasson nekünk egy szép kályhát! — Show us a nice stove! — Só az e nájzs sztóv!

Minő kályhát Konyhakályhát, vagy szobába valót? — What kind of stove? A kitchen stove or one to heat the rooms? — Vat kájnd az e sztóv? E kiesn sztóv ar van tu hit di rúmsz?

Ez egyike a legjobb kályhának. — This is one of the best stoves. — Disz iz van af di beszt sztóvsz.

Jótállok, hogy tíz éven át nem kell rajta semmiféle javítgatás. — I guarantee that not in then years will it require any repairs. — Aj gerenti dat nat in ten jírzs vil it rikvájr eni ripérsz.

Kitünően süthet benne, a mit akar. — You can bake in it what ever you want. — Ju kén bék in it vatever ju vant.

Most mutasson nekünk egy nagy mosógépet! — Show us now a large wash-boiler! — Só az nau e lárdsz vas-bojler!

Egy nagy és két kisebb vasfazekat! — One large and two smaller iron pots. — Van lárdsz and tú szmalgr ajrn patsz.

INTELEM MINDENKIHEZ

A Mitchell Magic Marvel kimos egy heti ruhát minden dörzsölés nélkül 15 perc alatt egy centért. Vigyázzon holmi utánzatoktól, — most is két céget perelünk Az egyik hamisítványokat hozott forgalomba. Csak nekünk van eladási jogunk s erre név a gyárral szerződésünk van. Mivel a bányász s express sztrájk még mindig folyamatban van, azért kérjük rendeléseiket idején beküldeni, mert azok szállítása esetleg több időt vesz igénybe, mint normális viszonyok között. Sok vonatot levettek s így a közlekedés nagyon bajos. Egy hat óra való csomag ára egy dollár s 10 cent a postaköltség. Csakis az alanti címen kapható.

IRJON MAGYARUL.

Mail Order House; Glenfield, N. Y.

294 98 99 303 304

A Battai két földesur

(Folytatás az 5-ik oldalról.)

a multkoriban vadászruhában járt, két kutyával. Meggyürődött nyári ruhája, tányérsipkája vézna alakot és sápadt arcot vett körül. A két kutya se ödöngött a lába körül. Hiányzott a nagy órlánc és minden gyűrűje. Pálinkát ivott, amint zavaromban megszólítottam.

Azt már tudtam, hogy három év óta, hogy eladta egy birtokát. Most ennek a históriáját kellett ezen a vidéken meghallgatnom, meg az új földesurról valamit, aki bécsi bankár.

— De bizony ismerem — válaszolt Ráskai alkoholos tekintettel. — Gyula barátom mutatta be. De a nevét elfelejtettem. Ejha, mulik az idő, sok minden elmúlik. Szegény Battai Gyula, igazán jó fiu volt.

Rekedt hangon beszélt, miközben a pipáját egy késsel tisztogatta.

— Erdemes megnézni ezt a kést! — kiáltott az asztalra vetve egy fehér csontnyelű zsebkést. Nincs párja. Legalább is husz esztendő és mégis úgy csattog, mint a rigó.

Elmondta csaknem seórl-szóra mindazt, amit Battai Gyula mondott ugyanerről a késről, az ő elődje, akinek mindenben utódja lett, még az utolsó diesekvésben is. Szomorúan ültem vissza a vonatra és elnéztem az ablakból a kalásztengerrel éliborított földet. A vetés ringott, mintha élő és nagy pihegéssel léleketet szedő test ruhája lenne. Él is ez a föld. Egyszerre milyen makrancos lett! Nem tűri a gazdáit. Mindegyre megrázkódik és leveti őket magáról. A régiekre következnek az újak. Az bizonyos, hogy erősebb marokkal kellene beleszagadni ebbe a makacs földbe, de nemesak erős marok kell ám ide, hanem mélyre nőtt gyökér is.

UGY... UGY!

Mariska: Neked is van papád? Lizike: Hogy ne volna! — De sóhasam látom! — Elutazott. — Ugy!... Hát akkor nálatok reggel ki főzi meg a kávé?



Magyar nők figyelmébe.

Valódi Hazai mintás fejkendőket kaphatnak a pénz előzetes beküldésével a következő árakon: és nem tetszés esetén becserelem vagy a pénzt vissza küldöm.

SELYEM színekben \$1.50, \$2.00 és \$2.50	KAZSMIR színekben \$1.50, \$2.00 és \$2.50
GYAPJÚ DELEN színekben \$1.50, \$2.00 és \$2.50	FEL DELEN színekben \$1.00, \$1.25 és \$1.50
ROJTOS SELYEM FEJKENDŐK \$3.00, \$4.00 és \$5.00	ROJTOS NEHEZ SELYEM VALKENDŐK \$10.00 és \$15.00
ROJTOS GYAPJÚ FEJKENDŐK pita, barna és szürke színekben \$1.50	ROJTOS GYAPJÚ TÉLI NYAKKENDŐ, penta, barna és szürke színekben \$2.50, \$3.00 és \$3.50

54 inch nagyságu VALÓDI HAZAI MINTAS, mosható vászon, színes KÁVE ABROSZ \$2.50 és \$3.00 darabja.

Tegyen egy próba-rendelést, az árut bérmentve küldöm és nem tetszés esetén becserelem vagy a pénzt vissza küldöm.

Kendő-rendelésnél kérem a színt megjelölni és a pénzt mellékelni. — Viszont- elárústitóknak wholesale árak.

JOSEPH PALMER
265 West 34th Street, New York, N. Y.

MARCS

Pár nap után ebéd Vendékn... cseréptányéron... sát Maresa az of... for elé is. És bá... is kása: Vendé... irtónagy különbe... leni az öreg V... muszka kásája... kásája szász... haraszt; a Niki... csillogott a zsirt...

— Te Mares... muszka kettőt... zsiros kásából... fulladok a n... nyállal kell zs... hogy ne akad... mordult Vende...

— Ó, ne sz... is, éd'sapám!... mesen a lány... én ezt a szeg... Senkije, de se... még a madár... de olyan árva...

— Veszett... de azért nem... rösztent! Meg... kap a muszka... sától...

— Mi a fe... tom csupale... nyit dolgozik...

Ködö

O DAKUN... hekkben... szobában a b... kályha, a be... kön bágya... kony, kékes... káztott fálya... ra.

A régi ro... gon ütni ke... Nem szer... Ha így ma... erővel rag... lékei.

Látta ma... élő asszony... ha meleg... boldog is... Beteljesült... lalta ismér... csalódott... asszony.

Gondolat... ragaszkodá... nál. Eszéb... éjszakák... melyeknek... ha szivere... lyen rette... dultig vol... szeretett... volt szaba... aki ilyen...

— Ne... gattál vo... informálv... eljőletén... Aztán... nya ősm... már anny... sirt, köm... elébe ke... egy emb... sem az... sem me... kik toly... beszélte... mint an... szólt:...

— Le... fogom?... Ó ne... hogy... rejtené... lesz sa... Az... sát és...

szabad... tani... Val... csengő...

MARCSA SZERELME

Folytatás
a 11-ik oldalról

Pár nap után kása volt az est-
ebéd Vendeléknél. Külön-külön
cserépfányéron szervirozta a ká-
sát Maresa az öreg elé is, a Niki-
for elé is. És bár a pokol fenekén
is kása: Vendeléknél most mégis
irtónagy különbséget lehetett ész-
lelni az öreg Vendel kásája és a
muszka kásája között. Az öreg
kásája száraz volt, mint az őszi
haraszt; a Nikifor kásája bezzeg
csillogott a zsírtól.

— Te Maresa, mondok, ez a
moszka kettőt harap, egyet nyel a
zsíros kásából. Én meg majd meg-
fulladok a nyelésben; nekem
nyállal kell zsíroznom a kását,
hogy ne akadjon a gégeben. —
mordult Vendel a lányra.

— Ó, ne szekirozzon má kend
is, éd'sapám! — dohogott szemér-
mesen a lányzó, — ugy szánom
én ezt a szegény árva muszkát...
Senkije, de senkije... Szegényt
még a madár is megsiratja; olyan,
de olyan árva...

— Veszett volna a kárjában,
de azért nem muszáj zsírban fő-
rösztetni! Még utóbb német hasat
kap a muszkánk ettől a zsíros ká-
sától...

— Mi a fene, csak nem tartha-
tom csupalé eledelen, mikor any-
nyit dolgozik! Fúrge szegényke,

mint a gulimászi... Ugrik, mint
a lapda...

Ebben aztán, bár költetlenül,
de mégis megnyugodott Kilenc
Vendel. Hát ha már annyit dol-
gozik Nikifor, nem lehet éppen
rossznéven venni, ha Maresa be-
lakatja ötlet zsíros kásával.

A papsipka bogója már meg-
pirosodott a leveleit hullajtó ága-
kon és az ugaron színét veszette
a szarkaláb, mikor az uradalom-
ból azt üzenték Kilenc Vendelék-
hez, hogy a kölesönként muszkát
is visszaviszik a többi muszkával
a foglytáborba.

Nikifor bizony szomorúan vette
tudomásul a leverő hírt. Hanem a
kit szíven talált a szigorú pa-
ranes: az mégis a szeplősképi
Maresa volt.

— Mária idesanyám, kutba ug-
rok, ha a Nikit elviszik, — fa-
kadt sirva szegény a hirre.

— Ó, te jány... Ó te gyarlán-
dó teremtes... Ó, te boldogtalan
eszü lélek... Hát te belevesztél
tán ebbe a gombapofájú muszka-
ba? — kérdezi megrökönyödvé
Vendel bátyó.

— Ha már úgy akarta a meny-
béli Főség, én bizony befogadtam
ötlet a szívem parádés komrájába.
De hogy is ne fogadtam volna be

szegényt, mikor olyan meleg a
szíve tája... Olyan édes volt a
szíve fölött melegedni...

— Lelkemadta, de mikor musz-
ka, ez a muszka! Ha mégis ma-
gyar volna... De hát muszka a
jámbor...

— Aszongya, hogy bémagyar-
sodik a falunkba, — hebegte sir-
va a Maresa, — aszongya, hogy
átgyónik a katolikus hitre, aztán
itt marad hőtáig a faluban. És
aztán békőtné menyecskekendővel
a fejemet...

— Aszongya... Aszongya...
— morogta félbajuszról Kilenc
Vendel, — de mikor mégis elvi-
szik innen...

— Ha viszik, én se maradok to-
vább egy minutáig se itt Sajó-
kázán. Véle megyek... Nem bá-
nom én, ha Cibérjába viszik is je-
get aszalni, én a Nikiforral tar-
tok, — jelentette ki a Maresa.

— Iszontató! Iszontató, hogy
szájjal a mérget fuvó förtéget!
— mérgelődött Vendel bátyó, —
no, nem hiába vagy hét foggal
született kilencedik gyerek, de
benedd is lakik a hét ördög... És
hát az is igaz, hogy nem tudja az
ördög a nyelvét a foga mögött
tartani... Ilyen csufság!...
Muszkához akar feleségül menni

...Muszkát akar szülni a boldog-
talan erre a kénköves világra...
Egy Kilenc Vendel familiájában
muszka!.. Hogyan beszélnek majd
az unokámmal, mikor én nem tu-
dok muszkául egy szót is?

Maresa ezen a súlyos akadá-
lyon is túltette magát. A tükör
elő állott, megigazította a rékli-
jét, félresimitotta a homlokára esu-
szot röt fürtöket, markával le-
dörzsölte pilláiról a könyveket és
egy negédes perdülés után a ló-
cán gunyasztó Nikifor ölébe pen-
deredett.

— Majd megtanítom én ezt a
gyámoltalant magyarul. Olyan ha-
mar be fogja ő kapni a magyar
szót, hogy mire megszületik a
kend unokája éd'sapám, a Niki
még azt is elfelejti, hogy valaha
muszkául ugatott, — esipogta
Maresa és a Niki ütőző bajuszát
félresimitva, akkora esőket cup-
pantott ajakára, hogy még a
szomszédban is meghallották a
cuppanást.

— Ebanyád, hát nem bánom.
Majd meghívom az egész falut
garasoskomának, — deferált az
érzelmi állásfoglalás előtt Kilenc
Vendel és átnyújtotta dohányos
zaeszkóját a hunyorgató Nikifor-
nak.

Irtó:
Tallós Aca

Ködön át

ODAKÜNN nagy, fehér pely-
hekben hullott a hó. Bent a
szobában boldogan duruzsolt a
kályha, a halványpiros függönyö-
kön bágyadtan osont be az alk-
kony, kékesvörös tüzfénnyel tar-
kázott fályalt vonva a butorok-
ra.

A régi rokokó-óra tompa han-
gon ütni kezdett.
Nem szeretett egyedül lenni.
Ha így magában volt, csodálatos
erővel ragadták meg a mult em-
lékei.

Látta magát, mint mézesheteit
elő asszonyt. Látta az egész pu-
ha meleg kis otthonát. Milyen
boldog is volt! Rövid boldogság!
Beteljesült apja jóslata és elfog-
lalta ismét lánykori szobáját a
csalódott, a megtört gyermek-
asszony.

Gondolatai itt megálltak. Fájó
ragaszkodással maradt e pont-
nál. Eszébe jutottak az álmatlan
éjszakák, a visszatartott könnyek,
melyeknek minden cseppje mint-
ha szívére hullott volna. Oh, mi-
lyen rettenetes volt. Néha csor-
dultig volt a lelke keserűséggel,
szeretett volna sirni, de nem
volt szabad. Előtte volt az apja,
aki ilyenkor szigorúan szólt rá:
— Ne sirj! Már késő! Hall-
gattál volna rám, ki jól voltam
informálva Bartos Pál ur dicső
előéletéről.

Aztán hogy is volt! Egy csu-
nya őszi napon, amikor a lelke
már annyira telve volt az el nem
sirt könnyek égető fájalmával,
elébe került és megfogta kezét
egy ember, kit sem lánkorában,
sem azóta jóformán figyelemre
sem méltatott; egy azok közül,
kik többet gondolkoznak, mint
beszélnek, s még többet éreznek,
mint amennyit mondanak és így
szólt:

— Legyen a feleségem, meg
fogom gyógyítani.
Ó nem felelt. Arra gondolt,
hogy akkor még inkább el kell
rejtene fájalmát, még továbbé
lesz szabad kisírnia magát.

Az ember megértette halgatá-
sát és még hozzátette:
— Szabad lesz majd sirnia is,
szabad; — meg akarom gyógyi-
tani.

Valami végtelen gyöngédség
csengett a hangjában, ahogy ezt

mondta. Az ő lelkét pedig meg-
ragadta az ígézet és a felesége
lett.

Gondolataiban a szobaleány
zavarta meg, ki felesavarta a vil-
lanyt és meggyújtotta a lángot a
teaüst alatt.

Néhány pere múlva hazajött
az ura. Az előszobában letette ka-
bátját, kalapját, aztán belépett.
Egy másodpercig szólanul
állt, aztán az asszonyhoz ment,
lehajolt, kezét csókolt neki és
megcsókolta az arcát. Nem ült
le mellé, nem kezdte mesélni ren-
des szokása szerint a napi hire-
ket, melyeket az asszony nem
nagy érdeklődéssel ugyan, de
azért mindig figyelmesen végig
hallgatott. Kis ideig a kályhának
támaszkodott, aztán az ablak-
hoz ment és kinézett.

Az asszony csodálkozva követ-
te tekintetével, aztán, hogy
mondjon valamit, hogy megtörje
a csendet, megszólalt:

— No, mi az! Hát nincs sem-
mi ujság
A férfi nem felelt. S hogy visz-

szafordult, valami zavarral ve-
gyes bizonytalanság tükröződött
az arcán, a miaz asszony megré-
mitette.

Utána ment az ablakhoz és a
vállára tette a kezét.

— Mondja csak, miért rossz-
kedvű ma!

Az ura elnevette magát.
— Semmi kis bolondom, csak
ma kissé sok dolgom volt s ez ki-
merített.

Az asszony lehajította a fejét
és elment. Tudta, hogy nem
mond igazat az ura és még sem
merte tovább faggatni. Valami
sejtés támadt a lelkében, amitől
megremegett.

A szamovárbán felforrta a víz.
Elkészítette a teát, aztán leül-
tek. Egyikük sem beszélt. A férfi
egy darabik szórakozottan játsza-
dozott kanálával, aztán messzi-
re tolva maga elől csészéjét, fele-
ségére nézett.

Az észrevette és látta, hogy
mondani akar valamit. Átnedve-
sedett a szeme, amint újra kér-
dezte:

Vasárnap és mindennap gondoljon arra,
hogy a bankbetét a legbiztosabb.

**MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE
HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET.**

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk.
Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakari-
tott pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha
sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILARD.

**Alaptőke, tartalék és betétek összege
\$2,124,426.00**

Általunk kiállított betétkönyv mindig készpénz, mert be-
tétjét bármikor kamatostul visszafizetjük.
Pénzküldés Magyarországon minden részébe a legolcsóbb
napi árfolyam mellett.

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK

FŐSZÉLLET:
A Bankpalotában
10 EAST 22nd STREET,
NEW YORK, N. Y.

FIÓKSZÉLLET:
1597 Second Avenue,
Corner 83rd Street

— Miért nem bizalmas hozzám?
— s hangját valami belső nyug-
talanság tette fátyolossá. — Ne
nyugtalanítson tovább a hallga-
tásával.

A férfi babozott néhány pereig,
aztán csendesen megszólalt:

— Hát jó, megmondom, tudom,
hogy fájni fog, de hiszen jobb,
ha tölem hallja meg, mint más-
tól:

— Bartos Palit ma temettek.
Levetette a lova.

Az asszony nem szólt. Arca ha-
muszinüvé lett és szemei elé sűrű,
átláthatatlan köd ereszked-
tett.

— Meghalt! Meghalt! — ismé-
telte magában.

Ez a szó, mint a sirba dobott
dübörgő rög hullott bele lelkébe.
Torka összesorult és úgy érete,
hogy meg fog fulladni.

Az ura odament hozzá. Pár
percig csendes, fájó szomorúság-
gal nézte, aztán két keze közé
fogta a fejét.

— Miért nem sirt Sirjon, hi-
szén tudja, hogy szabad...

Az asszony reáemelte szemeit.
A meleg hangra bizalmasan hu-
zódtott hozzá, aztán lassan, eny-
hetadón tört fel kebléből a zoko-
gás.

Az ember gyengéden simogata,
ugy, mint a beteg gyermeke-
ket szokták. Meleg volt a keze és
szeretetteljes az érintés.

Hirtelen támadt melegséget ér-
zett a szíve körül. Arra gondolt,
aki némsokára itt lesz közöttük,
hogy gagyogásával betöltson min-
den űrt, mely a jelen és a mult
között van.

Ez a gondolat egy csodálatos
új érzést váltott ki a lelkéből.
Ugy érezte, hogy neki most na-
gyon jó az ura széles, erős mel-
lén, aztán lassan, mint ködön át
a téli napsugár, tört elő ajkán
hosszu idő óta az első mosoly.

S hogy nem akart felszáradni
annak szempillájáról az a kis csepp
amelyet az ő fájó keze csalt oda,
magához vont a fejét s arcát
melegén a szorítva, erős,
szent és rezgett a hangjában,
amint hitt, bizalommal sottogta:
— Esküszöm, hogy soha, soha
többet!

SÁRIKA VÖLEGÉNYE

szökik az szerelmes nő? Ej, Istenem, hisz az csak nem ejtethet esorbát egy gavallér becsületén.

A legokosabb, ha Faragó Károly hazamegy és sorsára hagyja szerencsétlen testvérét. Amennyiben nőül abhoz az akasztófára valóhoz, tölje majd, hogy fogja elpazarolni vagyonát s hogy fogja elhagyni nejét, ha nyomorúságba jutnak. Változtatni már ezen nem lehet.

Nem is kutatja hát a szerelmes pár buvóhelyét. Miatta turbékolhatnak. Sőt némi keserű elégtételt talál abban, hogy ennek a sehonnainak, ki azt a gazdag prédat kiszemelte magának, meg kell érte szolgálni, szerelmeskedni kell evvel a esunya jószággal, nőül venni, magával hureolni.

— No nemes lovag, óhajtom, hogy sokáig legyen benne részed. — szölte Faragó Károly.

Aztán fölült a vasútra és haza ment.

Pár hétig nem hallatszott semmi hír a szökevény Sáríkáról. Azt sem tudtuk, hol van. Beszéltek, hogy Olaszországba utazott az udvarlójával, de senki sem tudta bizonyosan. Csak valami ügynök járt itt az alatt az idő alatt meg nézni a Faragó Sáríka birtokát.

Azután jött egy másik. Aztán ismét visszatért az előbbi egy pohos urral, meg egy ügyvéddel. Megnéztek mindent s a gyémántgyűrűs pohos ur kijelentette, hogy jó, nem bánja.

Aból tudtuk meg, hogy Sára eladja a birtokát.

Faragó Károly fölszaladt még egyszer Budapestre. Most már mégis beszél a szerencsétlen testvérével.

Megtalálta s egyedül találta. Nagyon esőndesnek és szomorúnak látszott a leány. Károly megsajnálta.

— Magad lakol itt, Sáríka? — kérdezte tőle harag nélkül.

A vén leánynak könnyű szökött a szemébe:

— Magam, — szölte esőndesen s féltékeny utána tette: — a völegényem meglátogat néha.

— Mikor lesz az esküvőtök?

— Nem tudom, — viszonzá a leány és sirásra fakadt.

— Elhagyott talán hitvány! — pattant föl a testvér.

Sáríka engesztelte:

— Óh nem azért. Szeret engem, imád engem; de még némi akadályok vannak.

Többet nem lehetett belőle ki-venni. A bátyja nem is faggatta tovább.

— Hát jöjj addig haza, Sáríka. — hitta szívesen.

— Nem, nem, — vonakodott a leány.

Nem ment haza semmikép.

— Hát legalább tagy tanácsot fogadj el, Sáríka. Ne add el a birtokodat. A föld mégis csak jobb, mint a pénz. A pénz könnyen gurul.

— Házat akarok venni. — szölte Sára; — a birtokot már eladtam.

— Vigyázz, meg ne csaljanak, — intette a bátyja.

Azzal elváltak.

Megint elmúlt másfél hónap, de az esküvőről semmi sem hallatszott. Károly irt testvérenek két izben is, de nem kapott választ.

Dobozók, akik Pesten jártak, fölkeresték Sáríkat. Mikor hazajöttek, azt beszélték, hogy nem lehet ráismerni, ugy megsoványodott, nagyon busul s néha olyan különösen beszél, mintha megháborodott volna.

Akkor újra fölment Faragó Károly.

— No Sáríka, hát jöss-e most velem?

— Már hogy mennék, mikor ma lesz az esküvöm? — nevetett a leány zajosan. Látod, hogy csak a völegényt várjuk.

Faragó Károly kételkedve nézett

Folytatás a 7-ik oldalról

körül. Nem látott semmi elkészületet.

— Hát a pénzed, Sáríka? — A pénzem, az jó helyen van, hahótáztott a leány.

— Több szót nem lehetett vele váltani, csak kacagott, visongott, hadonázott.

— Szentséges Isten, hisz ez megőrült!

Faragó Károly maga is olyan, mintha megtévelyedett volna, ugy ront be a Sóváry Imre elegáns garcon lakására, melyet ez a derék uri ember nem rég vásárolt háromemeletes házában rendezett be.

— Nagyon sajnálom, igen nagyon sajnálom — szölte a fiatal ur — az én szándékom a legtisztességesebb volt, de be méltóztattik látni, hogy ily körülmények közt...

— Hát nem fogja nőül venni a testvéremet? — támadt reá dühösen Faragó Károly.

— Fájdalom, nagy szerencsétlenség, elismerem, de örültem nem lehet nőül venni, kérem.

— Hát kifosztani lehet?

— Ha ön erővel civődést akar, sajnálom, szölte Sóváry Imre hidegen; a többi méltóztassék csak a segédeimre bízni. Ajánlom magamat.

Faragó Károly dühöng, de a segédek megmagyarázzák neki, hogy uri emberek közt az ügyet csak lovagiasan lehet elintézni egy kardvágással. Azt megkapja, azzal vége.

Folytatás a múlt számból

jegyző lötte meg. — Mert kárt csinált a esibeimben — mentegette magát a jegyző.

De András nem fogadta el a mentését. Andrásnak véreborult a szeme: nem látta meg a jegyzőben a hatalmas tekintetes urat, — egy közönséges hitvány embert látott benne s aszerint bánt vele.

— Gyáva kurvasz az ur — vágta a szemébe, majd rekedten az indulattól, öklét magásra emelvén: — gyilkos!

A jegyző sarkon fordult és egy szót se szölte. Látta az András feldult arcából, hogy nem lenne tanácsos vele kikezdeni.

...Gólyaköltözéskor Janesi nem kélt szárnyra a többi gólyamadárral, hogy elrepülne boldogabb, melegebb hazába. Ugy látszik, nem akarta otthagyni azt a földet, ami hü párjának temetője lett.

Késő ősszel, hogy meg ne fázson, becsalogatták a pitvarba az ő barátjai; András jól tartotta békával, egérrel — mindhiába. Mikor leesett az első hó: ugy nekíadta magát a busulásnak, visszautasított mindenféle ételt. És még aznap elköltözött az örök hazába.

Andris ráfejtette tetemet kis szekerére és a szérüs kert aljában sirt ásván neki, eltemette illendőképpen. A Miatyánkot is elmondta a lelki üdvösségeért...

...A jegyző ellen föllázadt a falu. Most egy tót faluban szolgált, ahová nem jár gólyamadár; ahol következképpen nem tudják az emberek, hogy gólyát löni gyilkosság-számba megy.

Folytatás a 3-ik oldalról

A VAK PLÉBÁNOS.

Elküldte a kántram a cigányfiút a plébános után egy levéllel.

Mikor a rajkó visszakerül, kérdezi kántram:

— No rajkó, megtalálta a tisztelő urat?

— Meg in, instálom, de vak ás a segin ember.

— Vak? Megbolondultál? Mát hogy volna vak?

— Há isen váltig ást kérdezte tőlem: "Hol a kálápod, hol a kálápod?" Pen' hát ás az is idő állát a fejemenk vót.

A GÓLYA

András még azt is megtette, hogy segített szárnyas barátjainak a fészekrakásban: apró száraz gallyakat hordozgatott nekik helybe és boldog volt, amídon a gólyák eme szíveségeért hálat kelepelték neki.

De Andrásné sem felejtkezett meg róluk. Ó pattogott kukoricát vetett nekik, ami nem gólyaétel ugyan, de Janesiek esupa szívesegéből megtették azért.

Kár, hogy ezt a szép harmóniát megzavarta az emberi gonoszság, földulván örökre a gólyák családi boldogságát.

Egyszer ugyanis, hogy történt, hogy nem, a Kati nem jött haza. Hiába várta Janesi, idegesen lépdelve a portán, vagy a levegőben kerengve szerteszt kémlélvén a szemhatárt; Kati nem volt sehól.

Késő este lévén, nem repült Janesi párja keresésére, fölszállt fészekébe magányosan és miután a kelepelés se használt: hóna alá huzta ballábát és bóbiskolni kezdett. De ugy látszik nem aludt, mert a tolla ugy föl volt borzolva, mint a beteg tyuké.

András konstátálta is.

— Busul a párja után, szegény: azt hiszi, hogy baj érte.

— Hát kend mit hisz, gazdám? — kérdezte Andrásné aggodalommal.

— Csak azt, hogy hónap majd kivilágódik.

Jött a hónap, Janesi elröpült. Késő estig kereste a párját, de nem találta meg. Fá-

radtan, szinte összetörve érkezett haza. András egy kögér egérrel várta, de az egyszer visszautasította még az egeret is.

Akkor megszözlalt András:

— E mán most özevgy — jelentette ki busan. — Azért nem köll neki az egér, mert mivel gyászol.

Andrásné egy könnyet dörgölt szét az öklével.

— Milyen jó is tud egy ilyen madár lenni — mondta az urának. — Bezzeg kend nem gyászolna engöm, ha elveszlenék.

András a Kati miatt amogy is teli volt keserűséggel, leszidta az asszonyt.

— Hiába rücskölsz, én meg nem számlak, mer téged az ördög se visz el. Nem köll sz nékie.

Azzal jobb szemére vágván kalapját, elfele indult. De a kapuban megállott. Elkáromkodta magát keservesen:

— A hét milliomát annak a keserves posesétakerülő hajnalnak! — ha ember vót, megbosszullak, Kati.

És egész komolyan, nemesak, de valóságos fáradszhatatlan kitarással kutatta a gólya megölőjét. Sorra vette a falubeli összes pusztulájdonosokat és valóságos vizsgálóbírói rátermettséggel fogta viallótóra valamennyit: hol sunyin kerülgetve, hol merészen nekivágva, aszerint, amint az illető természeté és jelése kívánta. És nem nyugodott addig, a meddig csakugyan ki nem sütötte a valót: a Katit csakugyan ember pusztította el, a

Nincs többé nehéz mosás! Két óra alatt egy napi teljes mosást elvégez a

MATO VILÁGHIRU CSODA MOSÓPOR

Egyedüli Sales Office: **MATO MFG. CO.** 401 EAST 80 STREET, NEW YORK, N. Y.

• Ügynököknek kedvezményes ár. — Kérjen felvilágosítást.

Zathureczky estéje

— Helyes, Katsinszky, — bölgatott Zathureczky. — Nagyon helyesen tetted, fiam. Nem szeretném, ha még azt se tudnák, hogy ki vagyok, midőn megérkezem.

Most még pénz után kellett nézni. Erre igen jó volt Samu, a csompolyi bankár. Mert hiszen uriember nem kérhet mástól pénzt, mint zsidótól.

A szekér már az udvaron állott, amelyben a vasuti állomásra voltak menendők, midőn a cigány postás, — Zathureczkynek külön cigánypostása volt, akit ő fizetett

— levelet hozott nagy libegve a postfáról.

— Nyisd fel, Katsinszky, nem találok a szemüvegem! — mondta Zathureczky.

Katsinszky olvassa a levelet. Az arca elváltozik, majd nevet, majd sirni kezd, de hang nem jön a szájára.

— Mi az? — kérdi aggodalmasan Zathureczky.

— Jánoska irt — zokogja a hűség Katsinszky. — Arra kér bennünket, hogy ne menjünk Ba-

dára, mert önkre tesszük a szerencsét. Az a család, amelyből nőül, nagyon büszke, gögös, familia és talán nem tetszene neki a völegény falusi atyafisága... Egyébként ne haragudjunk reá. Ő nem tehet róla...

Zathureczky mereven néz egy percig a Katsinszky arcába. Aztán elmosolyodik, de ez a mosoly keserűbb, kegyetlenül fájdalmasabb minden jajgatásnál.

— Akkor itthon maradunk, Katsinszky, — mormogja esendesen. — Megváltunk, elkoptunk!



Répa-csős

Hát, uramfia, a nak összeborzad a kük... A márván sínes feneké... leánynak már csak karja látszik ki a még az sem... medence, nincs k köröskörül ridég, lák, mint tegnap.

Sírnak, jajgatnak vesebbik szolgáló se hall, hanem hogy ő is ott ves pedig rémületen Elmondják az hogy mi történt. Egész ország ö ketlen tó körül, éjjel-nappal keres holttestét, de bi ják...

Gyászba öté szomszédország legjobban, mert asszony az ő má

Hát ezalatt a hercekszászonny mesélem szépen satok csak rám.

A mint sülyes feneketlen tóban érezi, hogy vala kezét, s' azt mon

— Ne félj, he már jó helyen v mi királyunk pe god lesz ott, ne

A ki pedig e furesa kis araszó kála separté a f ságos vól, a bes zatos.

A szép herce félt tőle, ment csak egy gyöny hoz érkeznek.

— Itt lakik a vezetéik téged.

Be is vezette ba. Soha ennél s Selyem-báronny drága gyöngyök arany csesebec ruhát felvette még a tündéret

Akkor lépett ifju. Ez a szép más, mint az ő talmas királya. sen, szeliden n asszonyra.

— Amit itt tiéd, te a földi leánya! — me mekkel. — Ez dek kinesi, mit nem látott, a p Jer' nézd meg, benne a szemé

A szép her ment a kertbe szegfűek, viol balzsamos volt égélték a t tály-patak esz keresztül: a f arany almáva ban látott avá hallott a her hogy örvend, volt boldog, mondhatatlan arra a királyt őt szerette, s szerint szeret

Mit ér ne gyönyörűsége



KIS LANYOKNAK KIS FIUKNAK

Folytatás

Répa-csösz az óriás

Hát, uramfia, attól, a mit lát-
nak összeborzad a szívök, a lel-
kük... A márványkádának sehol
sincs feneke... A szép hereceg-
leánynak már csak a feje meg a
karja látszik ki a vízből. Később
még az sem... nincs márvány-
medence, nincs kristály-tiszta víz,
köröskörül rideg, csupasz köszik-
lák, mint tegnap.

Sirnak, jajgatnak, s a legked-
vesebbik szolgáló leánya se kérd,
se hall, hanem beleveti magát,
hogy ő is ott vesszen. A többiek
pedig rémülten szaladnak haza.
Elmondják az öreg herecegnek,
hogy mi történt.

Egész ország összegyűl a fene-
ketlen tó körül, a vizibúvárok
éjjel-nappal keresik a két leány
holttestét, de bizony nem talál-
ják...

Gyászba öltözik a hereceg, a
szomszédország királyfia busul a
legjobban, mert a szép herecegis-
asszony az ő mátkája volt.

Hát ezalatt mi történt a szép
herecegisasszonnyal. Azt is el-
mesélem szépen sorjában, hallgas-
satok csak rám.

A mint sülyedt... sülyedt a
feneketlen tóban, egyszer csak
érezte, hogy valaki megfogja a
kézt, s azt mondja:

— Ne félj, herecegleány, most
már jó helyen vagy. Elvezetlek a
mi királyunk palotájába. Jó dol-
god lesz ott, ne busulj!

A ki pedig ezt mondotta, egy
furesa kis araszember volt, a sza-
kála seperte a földet, az arca jó-
ságos volt, a beszéde nagyon alá-
zatos.

A szép herecegisasszony nem
félt tőle, ment utána. Egyszer
csak egy gyönyörű szép palotá-
hoz érkeznek.

— Itt lakik a királyunk, ehhez
vezetlek téged.

Be is vezette a legszebb szobá-
ba. Soha ennél szebbet nem látott,
Selyem-bársony ruha várt reá,
drága gyöngyök, gyémánt és
arany csecebecsék. Mikor azt a
ruhát felvette magára, szebb volt
még a tündérek királynéjánál is.

Akkor lépett be hozzá szép
ifju. Ez a szép ifju nem volt
más, mint az óriás, a törpék ha-
tálmias királya. De milyen kedve-
sen, szeliden nézett a herecegis-
asszonyra.

— Amit itt látsz, az mind a
tiéd, te a földnek szépséges szep-
leánya! — mondá ragyogó szem-
ekkel. — Ez a palota, a tömér-
dek kincs, minőt halandó szem
nem látott, a palota körül a kert.
Jer, nézd meg, és gyönyörködjék
benne a szemed!

A szép herecegisasszony ki-
ment a kertbe. Rózsák illatoztak,
szegfűvek, violák, ezerféle virág...
balzsamos volt a levegő, madarak
énekeltek a lombok közt, kris-
tály-patak esőgedezett a kerten
keresztül: a fák telve voltak szin-
arany almával. Ilyet csak álma-
ban látott avagy tündér mesében
hallott a herecegleány. Mutatta,
hogy örvend, de bizony mégsem
volt boldog, a szive megtelt ki-
mondhatatlan keserűséggel, mert
arra a királyfiura gondolt, aki
őt szerette, s akit ő is igaz szive
szerint szeretett.

Mit ér neki a világ minden
gyönyörűsége, ha őt nem láthat-

ja, nyájas szavát nem hallhatja.
— Lásd, mindez a tiéd, én pe-
dig a te alázasatos szolgáló leszek,
ha szeretni fogsz engem, — mon-
dá epedve a szép ifju.

A herecegisasszony szomoruan
mosolygott, s aztán így szólott:

— Mind ige nszép, amiket itt
látok, de nekem egyéb kellene.
Körülöttem nincs rajtad kívül
egy lény sem, kivel elbeszélget-
nék, senki azok közül, akiket ed-
dig folyton magam mellett lát-
tam, pedig én azok nélkül nem
lehetek igazán boldog.

— Ha csak az bánt téged, majd
segítek én rajtad — mondá a
szép ifju. Várj csak, ülj le ebben
a lugasban, rögtön visszatérek.

Avval elietett, s a kert végé-
ben levő répaföldre ment, elővett
egy kosarat, s hamarosan megtöl-
tötte répával. Azon frissiben hu-
zogatta ki a földből. Oda vitte a
herecegisasszonyhoz s mondá:

— Itt vagyok. Nesze ez a ko-
sár! Érintsd meg egyenkint ev-
vel a pálcával a bennelevő répa-
kat, s azok rögtön emberré vá-
ltoznak, még pedig azokká,
akikkel szívesen elmulatsz.

Ezt mondta és elment.

A szép herecegleány tündött
magában. Eleinte arra gondolt,
hogy legjobb lenne a királyfiut
varázsolni oda. Bezzeg nem lett
volna okos dolog tőle, mert még
haj érheti vala. Azért hirtelen
kihúzott a kosárból egy répát, s
így szólott:

— Légy az én leghüségesebb
szolgáló leányom!

Alighogy kimondta, már előtte
állott az a hüségess szolgálóleány,
aki utána a vízbe ugrott.

A nyakába borult és sirtak-
rított örömben. No hiszen volt,
miről beszélgetniök. A tenger
sok, szebbnél-szebb szobákat rend-
re nézegették, a sok drága ruhát,
csecebecsét felpróbálták, s
szörnyűködtek egymásnak a szép-
ségében. Nevettek, táncoltak, a
kertben sétáltak.

Az óriás jól látta mindezt, s
titkon örvendett, hogy a hereceg-
kisasszony ismét jókedvű. A szép
ruha és a sok cifraság meghozta
ismét a régi kedvét.

Másnap a kosárban levő ös-
szes répákat udvarhölgyekké vál-
toztatta, a kik őt, míg az apja
kastélyában élt, kiszolgálták. A
tündérpalota hamar benépesedett,
a herecegisasszony napjai csodá-
latos gyorsasággal teltek el. Már-
már azt hitte, hogy ő a világon

a legboldogabb teremtés.
Volt ének, tánc, dévajkodás;
pompás lakomák, a kert árnyas
lugasaiban édesen csevegtek. A
tündérszép ifju mindenről gon-
doskodott, hogy megelégedettek
és boldogok legyenek.

Hanem valami furcsa dolgot
kezdett napról-napra észrevenni a
herecegisasszony. Az ő szolgáló
leányainak az arca sápadt, min-
den nap jobban sápadt.

Aggódva kérdezte tőlük, hogy
mi a bajok, nem betegek-e; de
azok nem panaszkodtak, azt
mondták, hogy igen jól érzik
magukat, nincs semmi bajuk.

No jól van.

Harmadnap, mikor belép a
nagy szobába, elrémül attól, a
mit lát. Mankón vánszorgó, rán-
cos bőrű, köhögős vén asszonyok
tipegnek eléje, a répából vará-
zolt kedves lombos farku kutya
éppen a végsőt vonaglotta.

A herecegisasszony felsikoltott
rémületében, aztán haragosan top-
pantott a lábaeszkájával, s hívta
a királyt, hogy számon kérje tő-
le, mit cselekedett az ő udvarné-
pével.

A király rögtön megjelent.

— Mit cselekedtetél rossz szívű
király?... Megfosztottál azoktól,
kik magános életemet földerit-
ték... Add vissza nekik rögtön
az ifjuságot, vagy gyűlölni fog-
lak.

— Szépséges szép leánya a
földnek — felelé alázatos tiszte-
lettel a király — mindent megtet-
tem a kedvedért, mindent, ami
csak a hatalmamban állott. A
természet örök törvénye szerint
a répákna kis el kell száradniok,
mert kifogy belőlük az erő; már
pedig a természet nagy törvényén
változtatni én sem tudok, bár-
mennyire szeretnék is változtatni.
Ha majd a föld új répát sarjaszt,
azokból juttatok neked újra, s
bűvös pálcámat átadom, hogy a
répákat újfent emberré változ-
tasd. Addig légy türellemmel, mu-
lass a kertben, fordulj hozzám
szerelemmel, mert én rabszolgája
vagyok földi szépségednek.

A szép herecegisasszony ismét
boldogtalan volt. Még emésztőbb
vággyal gondolt vissza azokra,
akiknek a köréből gonosz erőszak
kal és kárhózatoss esellel kiragad-
ták őt; járt alá és fel a palota
pompás termeiben, de megnyug-
vást találni nem tudott.

Ezalatt az óriás átváltozott tit-
kon paraszttá felment a földre s

az egyik városkában egész saák
répa-magot vásárolt, haza cipelte
s a törpéknek erős-kegyetlenül
megparancsolta, hogy gyűjtsék
össze, ami tűz csak van a föld
alatt s annak a melegével segít-
sék kora termésre a répát.

A törpék engedelmességek ki-
rályuknak s ime már néhány nap
mulva kisarjadt a répa-mag. A
herecegleány mindennap kiment a
répa-földre, hogy nézze, miként
gyarapodik, de a királyra még
csak egy árva pillantást sem ve-
tett. Ha nyájas szóval fordult
hozzá, ott hagyta; elment a kert
távoli zugába, tépegette a rózsá
hulló leveleit s gondolt arra a ki-
rályfiura, akit szeretett.

A világeért sem mondotta vol-
na meg a királynak, hogy ő tit-
kon mást szeret, mert okos és
ravasz volt. Attól félt, hogy sze-
retőjének ártalmára lesz a varáz-
s-ló.

Inkább azon törte éjjel-nappal
a fejét, hogy mi módon adhatna
hirt magáról kedvesének, aki bi-
zonyosan úgy epekedik utána,
mint ő. Addig-addig főzte titok-
ban a tervet, míg elkészült vele.

Ezalatt a répa-vetés napról-
napra jobban diszlett, akadt már
közöttük megérett répa is. A her-
cegisasszony csak úgy tréfából
egyiket is, másikat is kihuzogatta
a földből. Átváltoztatta hol ma-
dárára, hol bögárrá, már a mint
neki tetszett.

Egyszer így szólott az egyik
répához a varázspálcával érintve:
— Légy kis méhhé!

Rögtön ott döngicsélt körülötte
a méhecske. Reá szállott az ujja-
ra, éppen mintha azt várta volna,
hogy parancsoljon neki.

— Halld kis méhecske, szépen
kérek téged, repülj messze, mess-
sze, abba az országba, ahol a nap
kel fel. Mondd meg a királyfiu-
nak, hogy hü szeretője, jegybéli
mátkája él a föld alatt, a hegyi
óriás király gyöttri szerelmével,
de hü marad hozzá mind halálig...
Ezt döngicséld a királyfiunak a
fülébe, méhecském!

Repült a méhecske... repült,
de ime utközben elkapta egy
feeske, elkapta, bekapta... soha
el nem jutott hirt mondani nap-
keletre.

A szép herecegleány tücsökké
váltottatott egy másik répát s
arra bízta üzenetét:

— Repülj édes tücskóm, szerel-
mem postása, mond meg a jegy-
béli mátkámnak, hogy hiva ma-
radtam, ő se feledjen el.

A tücsök elrepült, de az sem
ért soha napkeletre, mert egy
hosszúcsőrű kelepező gölya röp-
tében elkapta...

Bezzeg nem csüggött a szép
herecegleány. Kihuzott a földből
harmadszor is egy répát; azt át-
váltottatta fecsegő szajkóvá. Azt
küldte el messze, az ő hazájába,
hogy hirt vigyen mátkájáról:

— Csörög a fülébe te beszé-
des madár, hogy mátol számított
harmadnapra várnom e hegység
lábujában a Kikelet völgyében,
ott leszek bizonynyal, mert hü
voltam hozzá, soha mást kivüle
nem szerettem.

(Folytatjuk.)

MINDENKIT ÉRDEKEL AKI HAZA LEVELET IR

Legérdekesebb az oly levélpapír, melyen a levélíró fényképe is
a levélolvasó szeme előtt van, a melylyel úgy tűnik fel, mintha szemé-
lyesen mondaná, a mit ír. Ez nemcsak érdekes, de megható s egyuttal
emlék is. 24 darab levélpapír, mindegyiken az ön egyes, páros vagy
családi fényképével és 24 boríték két dollár. Lakodalmi vagy csoport
képről egyeseket kifényképezni vagy 2 képet összetenni 50 centtel több.
Beküldött fényképét rendelésével 10 nap alatt visszakapja. Ha ismerősei
között 5 rendelést összeszed, ön rendelését ingyen kapja. Rendelésével
fényképét és a pénzt küldje be. Szenczy, c/o Mato Mfg. Co. 130 First
Avenue, New York, N. Y.

Miképen köszöntsük az új esztendőt?

Legényemberek! Házasemberek! Öregemberek!

Van-e valaki köztetek, aki nem szereti az egészséget? — Hiszen Ti igazán boldogok csak akkor lehettek, ha friss erőben, jó életkedvben: duzzadó egészségben vagytok. — Azt pedig tudjátok, hogy nemcsak az élet örömeit, hanem annak küzdelmeit is csak az egészséges ember állja.

Ugy köszöntsétek hát az új esztendőt, hogy megbecsüljétek a jó egészségeketek és házatokban ott legyenek mindig kéznél a legkitünőbb egészségvédő-szerek. — Mert jegyezzétek meg, hogy soha senki nem tudhatja azt, hogy mit rejt magában a holnap: a jövő? — Ma még munkába mentek, örültök, élveztek, — holnap esetleg már éppen a legszebb legerősebb férfit, közületek ágyba dönthet valami kór.

Ugy köszöntsétek hát az új esztendőt, hogy felkészülve találjon benneteket minden eshetőség. Soha egyetlenegy percig ne legyetek kitéve valami baj vagy betegség orvtámadásának! — Aki ugyanis állandóan kéznél tartja a Partos Patika világhírnévnek örvendő gyógyszer különlegességeit, annak kezében van máris a hathatós segítő eszköz.

Ugy köszöntsük hát az új esztendőt, hogy boldogságot, megelégedést és szerencsét várunk tőle, mert felkészültünk arra is, hogy netalán valami baj vagy betegség érne minket. Ez azt jelenti: hogy 1920 január hó 1-től kezdve — az esztendőnek minden napjában — mindnyájunk házában ott lesznek a Partos Patika egészségvédő szereit.

Töltse ki az alatti Rendelési Ivet, vágja ki és a pénzzel együtt küldje a következő pontos címre:

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVE.

NEW YORK, N. Y.

VÁGJA KI!

VÁGJA KI!

Rendelési ív.

PARTOS PATIKA NEW YORK! Kérem alanti címre a következőket azonnal megküldeni:

	dollár	cent
PARTOLA, fertőtlenítő, vértisztító és hűsítő cukorkát, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00		
PARTOGLORY, idegerősítő kivonatot, üvegje \$1.25, 5 üveggel \$5.00		
HERKULES, a legújabb és legfinomabb VALÓDI PARTOS-féle GYOMORERŐSÍTŐ, ára bérmentve egy üveggel 2 dollár, hat üveggel 10 dollár, 12 üveggel 18 dollár		
LIRO, fájás ellen ostyákat, ára \$1.00, 3 dobozzal \$5.00		
KÖSZVÉNY és fájdalmak elleni Partos-féle rheuma szerek, ára \$2.00		
PARTONE vasostyát, vérszegénység ellen, ára \$1.00, hat dobozzal \$5.00		
PARTOWILL gyomor porokat, ára 50c, \$1.00		
PARTORACET gyöngye férfiak részére, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00		
PARTOCIL kenőcsöt viszketés, pattanások ellen, ára 50c, \$1.00		
PARTOCOUGHOT köhögés ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PEMETE cukorkát köhögés és torokbaj ellen, ára 25 cent, 5 adaggal \$1.00		
PARTOS-féle rheuma porokat és Partopain, ára \$1.00 és \$2.00		
PARTOS-féle VÉRTISZTÍTÓ PISKÓTÁKAT \$2.00 vagy \$4.00		
PARTOSWEATET izzadás ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
DODÓT, folyás ellen, ára \$2.75, dupla adaggal \$5.00		
TRIPLETS KEVERÉKET, 3-as számot, nők és férfiak részére egyaránt, ára \$2.00		
TRIPLETS KEVERÉKET, 4-es számot, nőknek anyáméh bántalmak ellen, ára \$2.00		
PARTOPILE aranyér ellen kenőcsöt; ára \$1.00, 6 darab \$5.00		
PARTOHERBET vesefü és gyökérteát, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00		
PARTOPAIN No. 1. fájdalomcsillapítót, ára 50c, \$1.00		
PARTOPAIN No. 2. fájdalomcsillapítót, ára 50c, \$1.00		
NOVET, ágybavizelés elleni szert, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTONIC VASBORT, üvegje \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-ASTHMA, nehéz lélegzés elleni szert, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-féle SÓSBORSZESZ, nagy üveg \$1.35, kis üveg 75c		
PARTOS-féle Egri Császár Szemvizet, ára üvegenként \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-féle HAJTISZTÍTÓT, ára 50 cent		
PARTOCRÉMÉT nappali használatra, ára 65 cent, \$1.00		
PARTOCRÉMÉT éjjeli használatra, ára 50c, \$1.00		
PARTO-SZAPPANT, növény-balzsam arcsejtítő szappant, 35c, 3 drb. \$1.00		
PARTOPASTAT, a legkéllemesebb fogtisztítót, ára 25 cent		
ELZA-VIZET, a haj természetes színének visszaadóját, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-féle VALÓDI DIÓFA OLAJAT, ára 25 cent, 50 cent		
PARFUMÓT, resedát, ibolyát, orgonát, rózsát, ára 50c, \$1.00, \$2.00		
BAJUSZPEDRÓT, ára 25 cent		
BAJUSZKÖTŐT, ára 35c, 50c, 75 cent		
ARCFINOMÍTÓ PUDERT, fehérét, rózsaszínt vagy krémet, ára 50c és \$1.00		
PARTOS-féle speciális VILLANY GÉPET \$4-től — 6 — 8 — 10 — 15 és \$25.00-ig		

Figyeljen azon szerkekre, melyeknél nagyobb rendelés esetében megkaphatnak egy dollárt, vagy még többet is!

A fenti rendelés árát dollár centet itt küldöm.

Nevem Házszám, utca vagy Box

Város Állam